

Om hindunationalistiska BJP vinner valet i Indien

Strategisk omorientering eller ”business as usual”?

Samuel Bergenwall

Samuel Bergenwall

Om hindunationalistiska BJP vinner valet i Indien

Strategisk omorientering eller ”business as usual”?

Bild: Reuters/Danish Siddiqui

Titel	Om hindunationalistiska BJP vinner valet i Indien: strategisk omorientering eller "business as usual"?
Title	If BJP wins the election in India: strategic change or "business as usual"?
Rapportnr/Report no	FOI-R--3878--SE
Månad/Month	April
Utgivningsår/Year	2014
Antal sidor/Pages	54 p
ISSN	1650-1942
Kund/Customer	Försvarsdepartementet
Forskningsområde	8. Säkerhetspolitik
Projektnr/Project no	A14104
Godkänd av/Approved by	Krister Pallin
Ansvarig avdelning	Försvarsanalys

Detta verk är skyddat enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk. All form av kopiering, översättning eller bearbetning utan medgivande är förbjuden

This work is protected under the Act on Copyright in Literary and Artistic Works (SFS 1960:729). Any form of reproduction, translation or modification without permission is prohibited.

Abstract

This study analyses possible consequences for India's foreign, security and defense policy, internal stability and economic development if BJP comes to power in the parliamentary election of 2014. Perspectives and shifts within India's strategic culture are described. Historical and contemporary similarities and differences between BJP's respectively the Congress party's strategic orientations and proposed policies are analyzed. The study also considers whether or not India's grand strategy will change if Narendra Modi becomes Prime Minister. Modi's background in the Hindu nationalist movement as well as his views on economic, foreign, security and defense policy are analyzed. The study concludes that drastic shifts in India's grand strategy are unlikely if BJP wins the election and Modi becomes Prime Minister. However, a BJP-led administration will probably focus more on generating rapid economic growth and be more assertive vis-à-vis China and Pakistan than a Congress-led administration. Moreover, a BJP-led government could possibly impose ideas and practices of the *hindutva* ideology that could endanger the social fabric of the Indian society.

Keywords: Narendra Modi, BJP, India, the Gujarat model, the Gujarat riots, India's strategic culture, India's grand strategy, security policy, defense policy, foreign policy, economics, domestic politics, Congress party, China, Pakistan, US-India relations.

Sammanfattning

Denna rapport analyserar vad det skulle kunna innebära för Indiens utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik samt för dess ekonomiska utveckling och interna stabilitet om BJP övertar regeringsmakten efter parlamentsvalet 2014. Perspektiv och skiften inom Indiens strategiska kultur diskuteras ingående liksom skillnader och likheter mellan BJP:s och Kongresspartiets inriktningar och politik. Rapporten diskuterar även Modis bakgrund och uppfattningar i frågor av central betydelse för Indiens strategiska utveckling. Några drastiska förändringar i Indiens storstrategiska inriktning är sannolikt inte att vänta om BJP/Modi får regeringsmakten. En BJP-administration kan emellertid komma att ha större fokus på att generera ekonomisk tillväxt, företräda en mer resolut militär hållning gentemot Kina och Pakistan samt betona hindunationalistiska värden och idéer.

Nyckelord: Narendra Modi, BJP, Gujarat, upplopp, Indiens strategiska kultur, Indiens säkerhetspolitik, försvarspolitik, utrikespolitik, ekonomisk politik, inrikespolitik, Kongresspartiet, Kina, Pakistan, USA-Indien.

Innehållsförteckning

1	Introduktion	7
2	Indiens strategiska kultur	11
2.1	Tre konkurrerande strömningar inom indiskt strategiskt tänkande	13
2.1.1	Politisk liberalism (Nehruvianism)	15
2.1.2	Ekonomisk liberalism	18
2.1.3	Realism	20
2.2	Skiften inom indisk strategisk kultur	24
2.3	Kongresspartiet och BJP – lika som bär?	28
3	Narendra Modi – ekonomisk reformator eller hinduextremist?	32
3.1	Modi – den indiska ekonomins frälsare?	32
3.2	Hindunationalisten Modi	38
3.3	Modis syn på Indiens försvars-, säkerhets-, och utrikespolitik	42
4	Slutsatser	46
	Litteraturförteckning	49

1 Introduktion

Mycket tyder på att ett regeringsskifte är att vänta i Indien efter parlamentsvalet i april/maj 2014. Flera opinionsundersökningar indikerar att Kongresspartiet, som anförde koalitionsregeringar i Indien i snart tio års tid, kan komma att göra sitt sämsta val på årtal, kanske någonsin.¹ Korruptionsskandaler och sjunkande tillväxttakt, fortsatt utbredd fattigdom och bristfällig infrastruktur verkar vara viktiga orsaker till att det folkliga förtroendet för Kongresspartiet har dalat. Samtidigt pekar opinionsundersökningar mot att hindunationalistiska BJP kan komma att bli det klart största partiet i Indiens parlament efter valet. BJP:s premiärministerkandidat är den populäre men samtidigt mycket kontroversielle Narendra Modi. Medan många av hans supportrar ser honom som den indiska ekonomins frälsare menar kritiker att han är en hinduextremist.

Vad skulle det innebära om BJP kom till makten och Modi blev premiärminister? Skulle Indiens utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik förändras i grunden eller förbli mer eller mindre densamma som under Kongresspartiets styre? Skulle tillväxten i den indiska ekonomin åter öka eller är ytterligare bakslag att vänta? Skulle hindunationalistiska idéer som hotar Indiens stabilitet att implementeras eller skulle BJP inta en mer pragmatisk och mindre ideologiskt driven hållning?

Efter snart tio år som premiärminister väljer den snart 82-årige Manmohan Singh att gå i pension. Som frontman i valrörelsen har Kongresspartiet valt ett nytt ansikte men med ett välkänt namn: den 43-årige Rahul Gandhi. Syftet har varit att appellera till det indiska folkets tidigare betydande stöd för Nehru-Gandhi-dynastin, vilken lett Indien under stora delar av dess moderna historia. Rahuls stamtavla inkluderar tre tidigare premiärministrar – Rajiv Gandhi (far), Indira Gandhi (farmor) och landsfadern Jawarharlal Nehru (farmors far) samt Kongresspartiets ordförande

¹ Se t ex NDTV Forecast: www.ndtv.com/elections/live-blog/show/the-final-word-india-s-biggest-opinion-poll-495290; CNN-IBN-Lokniti-CSDS, "National tracker: Modi-powered NDA may get 234-246 seats, UPA 111-123", ibnlive.in.com/news/national-tracker-modipowered-nda-may-get-234246-seats-upa-111123/462610-81.html.

Sonia Gandhi (mor), som ledde partiet till valsegrar både 2004 och 2009. Men "kronprinsen" Rahul Gandhi saknar någon större politisk erfarenhet och, enligt många bedömare, även karisma. Någon positiv "Gandhi-effekt" på opinionen är inte skönjbar – snarare det omvända. Företrädare för Kongresspartiet hoppas emellertid att partiets starka gräsrotsrörelse och långa erfarenhet av koalitionsbyggande ska bidra till att man trots allt lyckas hänga kvar vid makten.

Medan Kongresspartiet, det tidigare statsbärande partiet, kämpar för att undvika ett katastrofval har en rad regionala och nationella partier vind i seglen, i synnerhet det hindunationalistiska BJP (*Bharatiya Janata Party*), "det indiska folkets parti". BJP, som ledde regeringskoalitioner mellan 1998 och 2004 ser i nuläget ut att bli det indiska underhuset, *loks sabhas*, största parti och kunna bilda regering tillsammans med sina allierade i *the National Democratic Alliance* (NDA). Förmodligen kommer dock NDA behöva stöd av oberoende partier i *lok sabha* för att kunna ta över regeringsmakten. Ett alternativt men i nuläget mindre troligt utfall av parlamentsvalet vore att en tredje front bestående av primärt regionala partier bildar regering med eller utan passivt stöd av BJP eller Kongresspartiet.

Om BJP blir det största partiet och lyckas bilda regering kommer partiet att ha mycket att tacka Narendra Modi för. Han är i breda lager oerhört populär men samtidigt ytterst omstridd premiärministerkandidat. I 13 år har Modi varit chefminister i Gujarat (en delstat med ca 60 miljoner invånare, belägen vid Arabiska havet och med landsgräns till Pakistan). Under Modis politiska ledarskap har Gujarat erfarit en industri-driven tillväxt i Kina-klass (ca 8-10 procent per år) men också ett av de värsta utbrotten av sekteriskt våld som Indien upplevt sedan delningen av subkontinenten: en *de facto* pogrom på muslimer utförd av hinduextremister år 2002. Modi har länge anklagats för att bära det politiska ansvaret för "Gujarat-pogromen" och har därför fram tills nyligen behandlats som paria av stater i väst; Modi har exempelvis nekats inresevisum till USA.

Modis bakgrund tillsammans med BJP:s hindunationalistiska ideologi (*hindutva*) reser frågor om Indiens framtida utveckling, internt och i förhållande till omvärlden: Vad skulle en BJP-ledd

regering innebära för Indiens inrikespolitiska stabilitet och ekonomiska utveckling? Är tvära utrikes-, försvars- och säkerhetspolitiska lappkast att vänta eller är strategisk kontinuitet mer sannolik?

Givet frågornas framåtblickande karaktär och osäkerheten i antagandet kommer denna rapport inte presentera några svar huggna i sten (indiska opinionsundersökningar är inte alltid tillförlitliga och stora delar av opinionen är politiskt lätttrölig). Däremot försöker rapporten ge en fingervisning om vilken riktning världens största demokrati kan komma att ta *om* BJP övertar makten i New Delhi och Modi ges plats i förarsätet.

Rapporten är uppdelad i två delar; den första fokuserar på Indiens strategiska kultur och den andra på Modis bakgrund och politiska agenda.

Perspektiv och skiften inom Indiens strategiska kultur analyseras med syfte att förstå hur Indiens ekonomiska, militära och politiska utveckling kan komma att se ut efter valet. De tre viktigaste perspektiven inom indiskt strategiskt tänkande – politisk liberalism (eller *nehruvianism*), ekonomisk liberalism samt realism – avhandlas tämligen ingående. Därefter analyseras hur och till vilken grad inrikespolitiska faktorer (regeringsskiften) och/eller externa faktorer (krig, geopolitiska skiften) har bidragit till perspektivförändringar bland indiska eliter och i förändrat statligt agerande. Skillnader och likheter mellan Kongresspartiets och BJP:s strategiska inriktning och faktiska politik analyseras.

Indiska premiärministrar har historiskt haft stort inflytande över statens strategiska inriktning; över ekonomisk policy såväl som utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik. Den andra delen av rapporten försöker därför bringa klarhet i vad det skulle kunna innebära för Indien om den mångtydige Narendra Modi blev premiärminister. Vad skulle "den ekonomiska reformatorn" Modi betyda för Indiens sociala och ekonomiska utveckling samt för Indiens status i det internationella systemet? Vad skulle hindunationalisten Modi betyda för Indiens interna stabilitet och för minoriteters rättigheter? Avslutningsvis analyseras Modis perspektiv på Indiens utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik och vad det kan komma att betyda för Indiens *grand strategy* efter valet.

Analysen lutar sig dels mot primärkällor – tidningsartiklar, tal, webbsajter, partiprogram, valmanifest – och dels mot tidigare forskning om Indiens utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik, strategiska kultur, ekonomiska policy och inrikespolitik.

I den första delen av studien används främst sekundärkällor som t ex beskriver Indiens politiska, ekonomiska och militära utveckling sedan självständigheten och landets strategiska kultur. För beskrivningen av Indiens strategiska kultur förlitar sig analysen framför allt på en källa, Kanti Bajpais studie "Indian Strategic Culture", som dessutom har några år på nacken (den publicerades 2002).² Detta kan ses som en svaghet. Å andra sidan saknar senare studier om Indiens strategiska kultur ofta Bajpais analytiska djup, inifrånperspektiv och känsla för nyanser. Dessutom refererade Indiens nationelle säkerhetsrådgivare Shivshankar Menon till Bajpais studie som fortsatt aktuell (2010).³ Den andra delen av studien – om Narendra Modi – använder sig av primärkällor till en större utsträckning, men baserar sig delvis också på sekundärlitteratur. Olika uppfattningar om Modis ekonomiska policy och hindunationalistiska ideologi diskuteras.

Det bör också noteras att beskrivningen av BJP:s politik och Modis uppfattningar delvis grundas på tal och BJP:s externa dokument och webbsajter, vilka primärt syftar till extern konsumtion. Det kan således finnas ett glapp – stort eller litet – mellan retorik och framtida agerande, mellan vad BJP säger i valrörelsen och vad man kommer att implementera om man får regeringsmakten. Denna problematik diskuteras i rapporten.

² Kanti Bajpai, "Indian strategic culture" in Michael R. Chambers, ed., *South Asia in 2020: Future Strategic Balances and Alliances*, Strategic Studies Institute, U.S. Army War College, 2002.

³ Se t ex Shivshankar Menon, "Speech by NSA Shri Shivshankar Menon at NDC on 'The Role of Force in Strategic Affairs'", *Ministry of External Affairs, Government of India*, 21 oktober, 2010.

2 Indiens strategiska kultur

Indiens strategiska tänkande och agerande har ofta beskrivits som paradoxalt och irrationellt. Den negativa bilden av Indiens strategiska kultur har ofta förstärkts genom erfarenheter och beskrivningar av ändlösa byråkratiska processer, diplomatisk arrogans och svårigheter att uppnå kompromisslösningar. I den inflytelserika rapporten "India's Strategic Thought" från 1992 argumenterar George Tanham, forskare vid RAND, att Indien saknar en strategisk kultur – åtminstone någon värd namnet.⁴ Indiskt strategiskt tänkande kännetecknas, enligt Tanham, av bristande koherens, logik och systematik. Den påstådda avsaknaden av strategisk kultur förklarar Tanham med variabler som geografi, historia, kultur, religion och *the Raj* (det brittiska styret av Indien). En bärande tanke i argumentationen är att Indiens kulturella och civilisatoriska arv förklarar vad han menar är Indiens frånvaro av strategisk kultur och motsägelsefulla politik. Tanhams tes har haft stort inflytande på forskningen om och bilden av Indien. Argumentet har repeterats om och om igen de senaste decennierna, av forskare och journalister, diplomater och politiker – både indiska och västerländska (i synnerhet anglosaxiska). *The Economist* hävdade t ex i en huvudartikel (mars, 2013) att vad som framför allt hindrar Indien att bli en stormakt är dess avsaknad av strategisk kultur.⁵

Argumentet har dock mött hård kritik. Menon menar att beskrivningen av Indiens strategiska tänkande som obefintligt eller icke-koherent är en "orientalistisk karikatyr" och en "kolonial konstruktion". Han avfärdar bestämt Tanhams tes och hävdar att Indien sedan mycket länge har en blomstrande strategisk kultur.⁶

⁴ Tanham, George K. *Indian Strategic Thought: An Interpretative Essay*. Santa Monica: RAND, 1992.

⁵ The Economist. "Can India become a great power?", 30 mars 2013.

⁶ Shivshankar Menon. "India has a unique strategic culture and diplomatic style" Ministry of External Affairs of India", *Ministry of External Affairs, Government of India*, December 2013; "K. Subrahmanyam and India's Strategic Culture", *National Maritime Foundation*, 19 januari 2012; "Address by National Security Advisor Shiv Shankar Menon on Strategic Culture and IR Studies in India at the 3rd International Studies Convention held at JNU Convention Centre, New Delhi", *Ministry of External Affairs, Government of India*, 11 december 2013; "Speaking Notes at Workshop on Kautilya - Kautilya Today", *IDSIA*, 18 oktober 2012.

Detta får stöd i forskning som beskriver strömningar inom den strategiska kulturen och/eller påvisar samband mellan strategiskt tänkande och agerande (se t ex Bajpai, Cohen, Scott, Holmes, Mohan, Jones och Malone).⁷ Debatten handlar snarare om huruvida Indien har varit framgångsrikt med att utforma och implementera sin strategiska agenda. Medan vissa forskare pekar på Indiens svårigheter med att formulera och realisera en sammanhållen *grand strategy* (Pant, Cohen & Dasgupta)⁸ understryker andra forskare att Indiens agerande generellt bygger på ett konsekvent och långsiktigt strategiskt tänkande (Scott, Mohan, Baru).⁹

Vad som verkar stå klart är att Indiens strategiska kultur består av flera enskilt koherenta men sinsemellan delvis motstridiga perspektiv vilka samtidigt delar en kärna av idéer och värderingar. Utöver svårigheten att identifiera de olika strömningarna inom den strategiska kulturen kompliceras analysen av inbördes konkurrens mellan de strategiska inriktningar och av att betydande perspektivförskjutningar har skett över tid.

Indiens strategi har dessutom, enligt många forskare, utformats av en snäv New Delhi-baserad elit av diplomater, analytiker och politiker – ofta med premiärministern i ledande roll (om han eller hon har varit stark nog att styra istället för att bli styrd av byråkratin). Detta har sin bakgrund i att utrikes-, säkerhets- och

⁷ Stephen P Cohen. *India: Emerging Power*. Washington: Brookings, 2001; David Scott. "India's 'Extended neighborhood' concept: Power projection for a Rising Power", *India Review*, 8:2, 2009; Scott. "Imperatives of India as an emerging player in Pacific Asia". *International Studies*, 44:2, 2007; James R. Holmes, "India Has a Strategic Culture", *the Diplomat*, 19 april 2013; David M. Malone. *Does the Elephant Dance? Contemporary Indian Foreign Policy*. Oxford: Oxford University Press, 2011; Rodney W. Jones. *India's strategic Culture*. US Defense Threat Reduction Agency, 2006; C. Raja Mohan. *Samudra Manthan: Sino-Indian Rivalry in the Indo-Pacific*. Washington: Carnegie Endowment for International Peace, 2012.

⁸ Harsh V. Pant, "India-Russia Ties and India's Strategic Culture: Dominance of a Realist Worldview", *India Review*, 12:1, 2013; Stephen P. Cohen and Sunil Dasgupta. *Arming without Aiming: India's military modernization*. Washington: Brookings, 2010; Sanjaya Baru. *Strategic Consequences of India's Economic Performance*. New Delhi: Academic Foundation, 2006.

⁹ David Scott. "India's 'Extended neighborhood' concept: Power projection for a Rising Power", *India Review*, 8:2, 2009; C. Raja Mohan. *Samudra Manthan: Sino-Indian Rivalry in the Indo-Pacific*. Washington: Carnegie Endowment for International Peace, 2012;

försvarspolitik inte finns högt upp på den indiska medianväljarens prioriteringslista. De flesta regionala partier är upptagna med lokala frågor och saknar generellt utrikespolitiska program och ambitioner. De flesta politiker inom Kongresspartiet och BJP är också inrikespolitiskt orienterade. Beslut och debatter i parlamentet behandlar utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik relativt sällan (men ekonomiska frågor desto oftare). Indiens premiärministrar tillsammans med den strategiska eliten verkar således, till skillnad från i många andra demokratier, ha haft stort manöverutrymme att i en liten krets forma Indiens strategi.

Utrikes- och säkerhetspolitiken har, verkar de flesta forskare vara eniga om, oftast haft sin källa i *Prime Minister's Office* (PMO), en tradition som grundlades av den förste premiärministern Jawaharlal Nehru och hans dotter Indira Gandhi. Tjänstemän och diplomater inom *Indian Foreign Service* (IFS) har också haft stort inflytande över den strategiska riktningen – genom the *Ministry of External Relations* (MEA), det nationella säkerhetsrådet och som personliga rådgivare åt premiärministern. Utöver IFS har också en handfull personer från försvarsetablissemangen under perioder utövat stort inflytande över säkerhetspolitiken (t ex Krishnaswamy Subrahmanyam, "Indiens Kissinger"). Militärer har dock generellt exkluderats från den strategiska eliten.

2.1 Tre konkurrerande strömningar inom indiskt strategiskt tänkande

Den mest djuplodade analysen av indiskt strategiskt tänkande är Kanti Bajpais "Indian Strategic Culture" från 2002. Bajpai kommer själv från en släkt av framträdande indiska diplomater och identifierar med inifrånperspektivets fördelar de strömningar, eller *grand strategic prescriptions*, som har konkurrerat med varandra om att dominera utformningen av indisk utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik. I nedanstående beskrivningar hämtar jag det mesta från Bajpais analys men kompletterar den vid behov av perspektiv från andra forskare som också på ett eller annat sätt har behandlat frågan om Indiens strategiska kultur

(Stephen Cohen, Harsh Pant, Sumit Ganguly, Vipin Narang & Paul Staniland, Rohan Mukherjee & David Malone m fl).¹⁰

De tre *grand strategic prescriptions* som Bajpai identifierar är: nehruvianism, neoliberalism och hyperrealism. I denna studie väljer jag att istället benämna dem som politisk liberalism (alternativt nehruvianism), ekonomisk liberalism respektive realism, eftersom dessa begrepp överensstämmer bättre med den etablerade terminologin inom internationella relationer. Stora förändringar inom den strategiska kulturen har skett över tid: alla tre perspektiv har i perioder varit dominerande. Än i dag är alla tre strömningar företrädna inom den indiska strategiska eliten.

Trots betydande åsiktsskillnader delar de tre strategiska perspektiven grundläggande idéer om det internationella systemet och om Indiens roll i världen. Alla tre strömningar utgår från att makt är den centrala valutan i det internationella systemet; att Indien behöver maktbalansera mot och med andra stater; samt att Indien kan komma att behöva använda det militära maktmedlet. Vidare delar de tre strömningarna synen på den indiska nationens öde: till följd av bl a dess djupa rötter i en avancerad civilisation, den stora befolkningen och det liberala politiska systemet är Indien predestinerat till att bli en betydande stormakt med stort inflytande på den internationella världsordningen. Indien borde därför självfallet vara en permanent medlem av FN:s säkerhetsråd. Till följd av självbilden, ambitionerna och den historiska erfarenheten av att ha varit dominerad av kolonialmakter kan den strategiska eliten inte tolerera att Indien blir styvmoderligt behandlat, eller betraktat som en andra klassens makt – oavsett om det är av USA eller Kina. Indien måste dessutom kunna upprätthålla sin ”strategiska autonomi” gentemot de andra stormakterna. Bland annat därför bör Indien inneha en slagkraftig

¹⁰ Stephen P Cohen. *India: Emerging Power*. Washington: Brookings, 2001; Rohan Mukherjee and David M. Malone. “Indian foreign policy and contemporary security challenges”, *International Affairs*, 87:1, 2001. Vipin Narang & Paul Staniland. “Institutions and Worldviews in Indian Foreign Security Policy”, *India Review*, 11:2, 2012; Sumit Ganguly and Manjeet S. Pardesi. “Explaining Sixty Years of India's Foreign Policy”, *India Review*, 8:1, 2009. Harsh V. Pant. “India-Russia Ties and India's Strategic Culture: Dominance of a Realist Worldview”, *India Review*, 12:1, 2013.

triad av kärnvapen – på marken, i haven och i luften. Detta är företrädare för alla perspektiv eniga om.

Trots dessa likheter skiljer de tre perspektiven sig åt – i synnerhet avseende synen på det internationella systemets natur, betydelsen och typen av föreslagen balanspolitik samt strategier för att uppnå nationella intressen och hantera säkerhetsutmaningar. Nedan följer en presentation av dessa tre *grand strategic prescriptions* (baserat på Bajpais analys) avseende Indiens roll i det internationella systemet; förhållandet till andra stormakter (framför allt USA); och strategier för att hantera Kina, Pakistan och interna säkerhetsproblem. Dessutom diskuteras likheter och skillnader vad gäller uppfattningar om Indiens kärnvapen-policy.

2.1.1 Politisk liberalism (Nehruvianism)

Den indiska politiska liberalismen inom den strategiska kulturen har sin grund i landsfadern Jawaharlal Nehrus tänkande, som i princip dominerande indisk politik helt och hållet åren mellan självständigheten 1947 och kriget med Kina 1962. Sedan dess har nehruvianernas inflytande successivt minskat. Uppfattningarna har dock fortfarande ett inte obetydligt stöd bland den äldre generationens politiker och diplomater. Nehruvianismen bedöms dock idag som det minst inflytelserika av de tre strategiska paradigmen.

Den nehruvianska synen på internationella relationer är optimistisk: maktbalanslogik, negativ konkurrens och mellanstatliga konflikter är inte nödvändiga konsekvenser av det internationella systemets natur. Istället kan en stabil internationell världsordning etableras genom ökade kontakter mellan stater och samhällen; genom bilaterala avtal och överenskommelser; genom starka multilaterala institutioner och respekt för den internationella rätten.

Nehruvianismen karaktäriseras av tron på diplomatins och de politiska institutionernas konfliktdämpande förmåga. Indiens potentiella fiender kan förvandlas till vänner genom dialog och ökad förståelse för den andres synsätt. I kontrast till det realistiska perspektivet bör det militära maktmedlet enbart nyttjas i yttersta

nödfall. Indien måste kunna försvara sina gränser, men den militära förmågan får inte provocera andra stater till upprustning.

Nehruvianismen är, sett från ett ”internationella relationer”-perspektiv, politiskt men inte ekonomiskt liberal. Medan vikten av politisk *institutionalism* och diplomati betonas är man misstänksam mot tesen att ekonomisk *interdependens* minskar risken för konflikter och krig. Nehruvianerna refererar t ex till hur *the Raj* använde globaliseringen under *Pax Britannica* för att politiskt dominera och ekonomiskt exploatera Indien. Frihandel, menar dessa, riskerar att tjäna de starka staternas intressen snarare än att bidra till en världsordning där alla stater, liten som stor, respekteras som likvärdiga.

Nehruvianerna förespråkar *non-alignment*. Vad gäller relationerna med stormakterna betyder det att Indien bör vara alliansfri. Stormakterna – i synnerhet USA – måste balanseras, främst med hjälp av en Indien-ledd politisk koalition av alliansfria stater från framför allt ”tredje världen”. Nehruvianerna har av historiska skäl en negativ attityd gentemot USA (av många betraktad som en anglosaxisk imperiemakt i Storbritanniens efterföljd) medan man generallt har haft en mer positiv syn på Sovjet/Ryssland. Den amerikanska supermakten kan, menar nehruvianerna, balanseras genom att Indien, Kina och Ryssland agerar harmoniskt i en ”asiatisk konsert”. Indien bör samtidigt företräda ”Syds” och mindre staters intressen och ha en aktiv och medlande roll i konflikter mellan stormakter. Indien ska också försvara den internationella rätten och multilaterala institutioners auktoritet, i synnerhet FN. Enligt Bajpai är strategisk autonomi och balansering, medling och *institutionalism* de centrala begreppen inom den nehruvianska politiska liberalismen.

Den nehruvianska synen på Kina är i grunden positiv. Fred mellan New Delhi och Peking är fullt möjligt då Kina av naturen inte är en imperiemakt; Kina och Indien är civilisationer som historiskt inte har varit fientligt inställda till varandra. Kriget 1962 var en anomali i en annars god relation. Genom politiska initiativ och ökade kontakter kan också relationen med Kina läkas och möjliga konflikter som följd av regionala maktförändringar hanteras. Indien och Kina kan tillsammans med Ryssland bidra till en stabil och harmonisk utveckling i Asien. Nehruvianerna

stödjer vidare den fördjupade dialogen och politiska processen mellan Indien och Kina som syftar till en lösning av gränskonflikten.

Den nehruvianska politiska liberalismen hävdar att relationen med Pakistan också kan repareras på längre sikt – genom dialog, förtroendeskapande åtgärder och bilaterala avtal samt genom användandet av *soft power*. Detta trots att nehruvianerna betraktar Pakistan som en artificiell och aggressiv stat. Vägen till fred som föreställs är dock helt baserad på Indiens villkor: fred kan enbart uppnås när Pakistan insett att två-nations-teorin är felaktig och när Islamabad förändrat sin skeva bild av Indien. Någon vilja till reciprocitet från indisk sida är inte märkbar; utrymmet för pragmatism och kompromisser om Kashmir verkar vara ytterst litet. Trots nehruvianernas betoning av multilaterala institutioner generellt och FN i synnerhet görs i fallet Pakistan ett undantag: den politiska dialogen med Pakistan bör *enbart* föras bilateralt (då de befintliga FN-resolutionerna hotar de ”rättmätiga” indiska anspråken i Kashmir). Indien bör dessutom agera proaktivt för att förhindra att stormakter blandar sig i Kashmir-frågan.

Tidiga nehruvianer var ofta skeptiska till ett indiskt kärnvapenprogram medan senare nehruvianer har övergått till att förespråka indiska kärnvapen som ett nödvändigt medel för avskräckning. Den indiska politiska liberalismen av i dag hävdar att så länge andra stormakter besitter kärnvapen så bör även Indien göra det. Principiellt är man dock för nedrustning och en kärnvapenfri värld; det är både eftersträvarsvårt och möjligt. Däremot är nehruvianer motståndare till att Indien skriver under internationella avtal vad gäller kärnvapen, som t ex *Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty* (CTBT), med argumentet att dessa är baserade på en hegemonisk och ojämlik världsordning. Nehruvianerna förträder samtidigt en ”minimalistisk” kärnvapen-policy: arsenalen bör vara begränsad till 60-140 stridspetsar (fördelade mellan de tre vapenslagen); en *no-first-use-policy* bör upprätthållas; taktiska kärnvapen bör inte utvecklas.

Säkerheten inom Indiens gränser ska enligt nehruvianerna tillgodoses framför allt med hjälp av en kombination av politiska och ekonomiska instrument: dels genom att upprätthålla en sekulär demokrati med federal struktur och starka

minoritetsrättigheter och dels genom en socialistiskt orienterad blandekonomi som syftar till att motverka konflikter grundade i ekonomisk ojämlikhet och fattigdom. I sista hand kan Indien bli tvunget att använda det militära maktmedlet inom landets gränser för att t ex bekämpa terrorism och separatism.

2.1.2 Ekonomisk liberalism

Den ekonomiskt liberala strömningen har gått från att vara en perifer hållning till att under 1990-talet bli det dominerande strategiska perspektivet i Indien. Inflytelserika politiker både inom BJP och Kongresspartiet, inklusive premiärminister Manmohan Singh, tillhör denna fraktion, liksom många yngre politiker, diplomater och analytiker.

Den indiska ekonomiska liberalismen har precis som nehruvianismen en optimistisk syn på internationella relationer. Ekonomisk globalisering och fria flöden av kapital och information utgör grunden för stabilitet i det internationella systemet; ökad handel och investeringar mellan stater är samtidigt den främsta förutsättningen för att lösa bilaterala konflikter.

Ökad handel mellan stater är enligt den indiska ekonomiska liberalismen inte enbart en konfliktdämpande medicin utan utgör också grunden för staters makt i det internationella systemet. Det militära maktmedlets betydelse har minskat till följd av den ekonomiska globaliseringen. I dag är istället den ekonomiska makten nyckeln till att stater ska kunna få sin vilja igenom i bilaterala relationer och för att öka staters generella inflytande i det internationella systemet. Ekonomisk makt är, menar den ekonomiska liberalismen, således det främsta maktmedlet i det internationella systemet. En stark militärmakt är dock en nödvändighet för en stormakt som Indien. Men ekonomisk utveckling måste föregå militär modernisering.

För att Indien ska kunna bli en stormakt att räkna med måste den ekonomiska tillväxttakten öka. Detta kan ske genom integration med världsekonomin samt genom ökade utländska direktinvesteringar, menar den ekonomiskt liberala strategiska eliten. Indiens tidigare betoning på självhushållning och import-substitution bör förkastas. Nehruvianernas starka aversion mot

nära relationer till stormakterna, i synnerhet mot USA, är dessutom kontraproduktiv, medan dess definition av *non-alignment* är förlegad. Varken nehruvianernas betoning av en tredje-världs-koalition och negativa syn på USA eller realisternas strikta militära balanslogik passar dagens strategiska landskap. Indiens nationella intressen tjänas bäst genom fördjupade ekonomiska relationer med *alla* stormakter. I synnerhet förespråkar den ekonomiska liberalismen en starkare relation mellan Indien och USA. En nyckel till ökad tillväxt är att knyta nära band till USA, som likt Indien är en demokrati vilken strävar efter att upprätthålla den liberala världsordningen. Den mest effektiva säkerhetspolitiken är alltså inte att balansera mot stormakterna utan att spela *med* dem. Den indiska ekonomins globalisering, i synnerhet ökad handel med stormakterna, tjänar Indiens nationella intressen på både kort och lång sikt.

Synen på Kina är relativt positiv. Kinas integration i den globala ekonomin har, menar man, gjort Peking till en återhållsam stormakt. Men Kinas snabba ekonomiska utveckling uppfattas samtidigt som en utmaning. Eftersom Kina och Indien har sammanfallande intressen av ökad handel och investeringar finns emellertid möjligheter till goda relationer på sikt. Men någon "asiatisk konsert" lett av trojkan Indien/Kina/Ryssland är inte eftersträvaransvärt; ökad ekonomisk integration i Asien vore däremot önskvärt. Det är, menar den indiska ekonomiska liberalismen, mer naturligt för Indien att söka sig västerut, mot länder man delar demokratiska värderingar med, snarare än mot Kina eller Ryssland. Gränskonflikten med Kina är inget större problem och kommer att bli enklare att lösa när de ekonomiska relationerna mellan länderna fördjupas. Indien bör vara pragmatiskt i gränsfrågan och villig att acceptera kompromisslösningar.

Precis som i relationen med Kina kan konflikten med Pakistan på sikt lösas genom ekonomiska uppgörelser som är fördelaktiga för båda parter, hävdar den indiska ekonomiska liberalismen. Förutsättningen för fred är att det ekonomiska spåret föregår det politiska. En mindre dogmatisk indisk position än den nehruvianska är också nödvändig. I kontrast till nehruvianerna vill den ekonomiskt liberala strategiska eliten använda sig av stormakterna för att lösa konflikten med Pakistan. Genom att

utveckla relationen till stormakterna, framför allt USA, kan Indien indirekt påverka Pakistan att godta en politisk uppgörelse i linje med det indiska nationella intresset. Genom att bli en ekonomisk stormakt att räkna med kan Indien också erbjuda ekonomiska incitament till pakistanska eliter i utbyte mot att de ändrar sina politiska ståndpunkter.

I kärnvapenfrågan är den ekonomiska liberalismen relativt pragmatisk. Indien behöver kärnvapen för sitt försvar, men man kan tänka sig att nedrusta om andra stater gör detsamma. Det ideologiskt grundade nehruvianska motståndet mot avtal om icke-spridning etc. uppfattas som kontraproduktivt; Indien bör göra avkall på sin historiska moralism. Likt nehruvianismen men till skillnad från realismen förespråkar den ekonomiska liberalismen en "minimalistisk" kärnvapendoktrin.

Vägen till ökad intern säkerhet är dels att stärka den indiska demokratin med dess federala struktur och dels att accelerera Indiens BNP-tillväxt. Den ekonomiska liberalismen ser den nehruvianska blandekonomin som ett misslyckande som fört med sig betydande negativa sociala konsekvenser och politisk instabilitet. Indiens positiva diskriminering av eftersatta grupper (stambefolkningen, kastlösa och lågkastliga) har också gått för långt och gör i dag mer skada än nytta. Ekonomiska reformer i liberal riktning behövs för att öka tillväxttakten och den socioekonomiska utvecklingen, vilket i sin tur leder till minskad bengängenhets för grupper att ta till väpnat våld.

2.1.3 Realism

Realismen var det dominerande perspektivet inom Indiens strategiska kultur under nästa tre decennier: från början av 1960-talet till och med slutet av 1980-talet. Under 2000-talet har realismen fått en renässans och påverkar i dag delar av Indiens *grand strategy*. Realismen har sitt starkaste stöd inom försvarsetablissemangen, men är också representerad av inflytelserika politiker och tjänstemän.

Till skillnad från de två liberala perspektiven har de indiska realisterna en pessimistisk syn på internationella relationer. Det internationella systemet är ett nollsummespel där enbart militär

maktbalansering kan reglera mellanstatliga relationer. Militär makt är grunden för staters autonomi och säkerhet. Hot om och faktiskt användande av militär makt kommer fortsatt att vara centralt i det internationella systemet. Vägen till säkerhet för stater är därför att öka den militära förmågan men också benägenheten att använda det militära maktmedlet. Dessutom är en offensiv militär attityd ofta att föredra framför en defensiv hållning, menar realisterna. För att Indien ska bli en betydande stormakt måste *först* en stark militärmakt byggas upp. Genom detta kan Indien skydda sina intressen och möjliggöra ekonomisk och social utveckling. Bilateral avtal, multilaterala institutioner och ekonomisk *interdependens* har däremot föga betydelse för staters säkerhet enligt realisterna.

Indien är enligt realisterna förutbestämt att bli en första klassens militär stormakt med betydande inflytande på världsordningen. Vägen dit spelar mindre roll: Indien skulle kunna vara alliansfri i förhållande till stormakterna (i enlighet med nehruvianismen) eller närma sig stormakterna (i enlighet med den ekonomiska liberalismen). Avgörande är dock att Indien behandlas som jämlik och med respekt av andra stormakter. För detta krävs i sin tur att Indien är strategiskt autonomt, d v s militärt starkt av egen kraft.

Realisterna har i dag en förhållandevis positiv syn på USA, vilket är en stor skillnad från situationen under andra halvan av kalla kriget då New Delhi ansåg att nära militärstrategiska relationer till Sovjet tjänade Indiens intressen. Indien har mycket att vinna på att stärka relationerna med USA i dag, menar realisterna. Washington och New Delhi har sammanfallande strategiska intressen av att bekämpa militant islamism och att balansera Kina. USA:s roll i Asien är positiv så länge Washington inte blandar sig i Sydasiens "interna angelägenheter", som t ex Kashmir-frågan. För att Indien ska lyckas med att balansera Pakistan och Kina måste också New Delhi ha ett nära strategiskt samarbete med Washington. En allians mellan Indien och USA på kort och medellång sikt är inte otänkbar, om den är baserad på jämlika villkor. På lång sikt kommer dock USA att motsätta sig Indiens framväxt i det internationella systemet, menar realisterna. Indien behöver således främst förlita sig på sin egen styrka.

De indiska realisterna menar att Kina – inte Pakistan – är det största hotet mot landets säkerhet. För att hantera Kinas framväxt som militärmakt krävs både intern och extern balansering. En *containment*-politik gentemot Kina bör antas. För att balansera internt måste Indien modernisera sin militära förmåga, i synnerhet marinen, och utveckla sin nukleära avskräckningsförmåga gentemot Kina (bland annat genom att inneha kärnenergidrivna och kärnvapenbestyckade ubåtar). För att begränsa Kina och balansera externt bör Indien leda en allians av asiatiska stater.

Realisterna menar att Indien är omringat av Kina; Pekings annektering av Tibet och de goda relationerna till Pakistan, Nepal, Bangladesh och Myanmar uppfattar indiska realister som en medveten kinesisk strategi syftande till omringning av Indien. För att svara på denna upplevda kinesiska strategi borde Indien, enligt realisterna, på motsvarande sätt ringa in Kina genom att bygga militärallianser med stater i Östasien och Sydostasien. Detta innebär att de militära relationerna till ASEAN, Vietnam, Japan, Sydkorea och stater i Mellanöstern måste stärkas, men också att den militärstrategiska relationen med USA bör utvecklas. Realisterna förordar vidare utifrån samma logik att Indien bör ha marin militär närvaro i Sydkinesiska havet. Många realister tror att USA:s roll i Asien succesivt kommer att minska, vilket ökar risken för växande kinesiskt inflytande; detta måste motverkas genom att ett asiatiskt allianssystem med indiskt ledarskap på sikt ersätter den nuvarande amerikanska säkerhetsarkitekturen i regionen.

Enligt realisterna förstår Pakistan liksom Kina bara ett språk: makt och våld. Genom att bygga upp en överlägsen militärmakt i förhållande till Pakistan kan Indien diktera villkoren i relationen. Om Indiens militära förmåga växer kommer också kostnaden för Pakistan att intervensera i Kashmir att öka. Vad gäller Pakistan är det viktigt att Indien är militärt proaktiv snarare än reaktiv; Indien bör inte vara militärt återhållsamt utan istället visa styrka. Det är dessutom bättre att låta konflikten utspela sig på pakistanskt territorium än på indiskt. Genom att den indiska militären gör operationer över *Line of Control* (LOC) kan Indien visa Pakistan att man är beredd att gå på offensiven. Indien måste därför planera för att preventivt gå in i Pakistan för ett begränsat

krig, om det skulle krävas. Indien bör vidare svara med samma mynt på Pakistans *proxy*-krigföring: genom att stödja dissidentgrupper i Baluchistan, Sindh och Punjab etc. Indien skulle också, menar vissa realister, kunna arbeta för att få den pakistanska ekonomin att kollapsa.

Realisterna menar i praktiken att en politisk lösning inte kan komma till stånd med Pakistan vars makt ständigt måste begränsas för att inte hota Indiens intressen. Med Bajpais ord: "Unless Pakistan is reduced to a state of permanent chaos or debility, it will, phoenix-like, rise from the ashes to challenge India again and again."¹¹

Indiens kärnvapen ska främst syfta till avskräckning. Vissa realister menar dock att Indien måste förbereda sig för kärnvapenkrig. Likt nehruvianer motsätter sig realisterna också att Indien skriver under avtal vad gäller icke-spridning etc. Men till skillnad från nehruvianerna menar realisterna att nedrustning varken är eftersträfvansvärt eller möjligt. Realisternas kärnvapenpolicy är dessutom "maximalistisk": Indien bör ha ca 300 kärnvapen, inklusive taktiska dito, som dessutom alltid bör vara redo att användas. *No-first-use*-doktrinen är inte trovärdig och bör upphävas.

Vad gäller interna säkerhetsproblem tenderar realisterna att förespråka militära lösningar; bara genom en "fast hand" kan ordning och säkerhet skapas. Realisterna respekterar generellt det demokratiska systemet men är mycket kritiska till Indiens socialistiska arv vilket man menar skadar ekonomins vitalitet och tillväxten. Vissa realister är hindunationalister som också är kritiska till Indiens sekulära demokrati. Enligt dessa hindunationalistiska realister utgör den hinduiska identiteten grunden för det indiska samhällets enhet och statens stabilitet. Indien bör därför, enligt dem, styras av hinduer och prioritera "hinduiska intressen".

¹¹ Bajpai, 266.

2.2 Skiften inom indisk strategisk kultur

Mellan självständigheten 1947 och kriget med Kina 1962 dominerade, som tidigare nämnts, den politiska liberalismen/nehruvianismen fullständigt den strategiska kulturen och den faktiska politiken. Nehru lanserade idén om *non-alignment* visavi både USA och Sovjet. Indien var med och grundade *Non-Aligned Movement* (NAM) samt andra fora där post-koloniala asiatiska och afrikanska stater kunde samarbeta. Betydelsen av FN i det internationella systemet betonades. Nehru såg också länge positivt på Kina och ett samarbete mellan ”civilisationsstaterna”; den delade erfarenheten av att ha varit undertryckta av europeiska kolonialmakter kunde, menade Nehru, utgöra grunden för ett nära samarbete mellan Indien och Kina. Nehru trodde också att konflikten med Pakistan kunde lösas med diplomatiska medel på sikt, men utan kompromisser från Indiens sida; Nehru kom snart att motsätta sig att Kashmir-frågan togs upp i FN eller att andra stater försökte föra parterna till förhandlingsbordet. Nehruvianismens dominans ledde också till att Indien inte satsade några större belopp på militär utveckling. Istället lades mycket energi på politisk integration internt och på ekonomisk utveckling genom självförsörjning, blandekonomi och statligt ledd industrialisering. Nehruvianska Indien var militärt återhållsamt men alls icke pacifistiskt: New Delhi använde t ex militära medel för att integrera s k prinsstater som t ex Hyderabad (vilka varit självständiga under *the Raj*) och för att tvinga Portugal att lämna Goa (1961).¹²

Den nehruvianska politiska liberalismens fullständiga monopol på Indiens strategiska kultur och politiska praxis fick ett hastigt slut 1962. Det kommunistiska Kina framgångsrika militära angrepp på Indien för att fastslå sina gränsanspråk upplevedes oerhört förödmjukande för Indien. Den nehruvianska synen på internationella relationer, militär makt och Kina uppfattades därefter som naiv; en kraftig omsvängning mot realistiskt

¹² Dietmar Rothermund. *India: The Rise of an Asian Giant*. New Haven, London: Yale University Press, 2008, 45-47; Ramachandra Guha. *India after Gandhi: The History of the World's Largest Democracy*. London: Macmillan, 2007, 127-300; Subrata K. Mitra. *Politics in India: Structure, process and policy*. London och New York: Routledge, 2011, 186-190.

tänkande ägde rum. Till detta skifte bidrog även en rad händelser under tidigt 1960-tal: Kinas första kärnvapentest, närmare relationer mellan Peking och Islamabad samt kriget mellan Indien och Pakistan 1965.¹³

Realismen kom att dominera Indiens strategiska tänkande och agerande fram till kalla krigets slut, d v s i nästan tre decennier. Det "realistiska skiftet" innebar att Indien ökade sin försvarsbudget kraftigt, utvecklade ett kärnvapenprogram och blev mer benäget att lösa interna och externa konflikter med militära medel. Genom en militär intervention i Östpakistan 1971 delade Indien den pakistanska staten i två och bidrog till skapandet av Bangladesh. Indien ökade också sitt stöd till väpnade grupper i sitt närområde, t ex i Pakistan och Afghanistan. Väpnade grupper i centrala Indien (maoister), Punjab (sikhiska separatister) och den nordvästra regionen (separatistrelser bland naga- och mizobefolkningarna) bekämpades med hårdföra militära metoder. Den realistiska dominansen slutade med en misslyckad militär intervention på Sri Lanka 1987-1990.¹⁴

Det realistiska övertaget till trots levde det nehruvianska arvet vidare under denna period och hade stort inflytande på den ekonomiska policyn; självförsörjning, import-substitution och blandekonomi fortsatte att anammas av det politiska ledarskapet.¹⁵

Vidare fortsatte skepsisen mot USA att vara betydande. Den indiska aversionen byggde dock under tiden för realististernas dominans främst på att USA utvecklade nära relationer till Indiens ärkefiender: Washington var allierat med Islamabad och knöt på 1960- och 1970-talen allt närmare relationer till Peking (till stor del tack vare Richard Nixons ping-pong-diplomati). För att kunna balansera Kina och Pakistan förespråkade därför realistiska tänkare att Indien etablerade nära militära band till Sovjet. År 1971 upprättade Indien och Sovjet ett fördrag om

¹³ Wolpert, Stanley. *India and Pakistan: Continued Conflict or Cooperation?* London: University of California Press, 2010; Guha, 301-337; Mitra, 190-194; Rothermund, 47-51.

¹⁴ Ibid.

¹⁵ Panagariya, Arvind. *India: the Emerging Giant*. New York: Oxford University Press, 2008, 22-46; Mitra, 147-149.

vänskap och samarbete, som länge kom att påminna om en allians. Det strategiska partnerskapet med Sovjet ansågs bidra till att Indiens militära intervention av Östpakistan inte ledde till ett amerikanskt eller kinesiskt ingripande. En strikt realpolitisk analys av den regionala maktbalansen snarare än ideologisk frändskap var den främsta anledningen till att Indien stärkte sina militära band till Sovjet under 1970- och 80-talen.¹⁶

Till följd av Sovjetunionens upplösning och en finanskris i Indien i början av 1990-talet kom en ny grupp av politiker och tänkare – de ekonomiskt liberala – att för en tid mer eller mindre ensamt diktera Indiens *grand strategy*. Denna fraktion inom Indiens strategiska kultur som länge hade varit perifer fick en ökad betydelse under 1980-talet, i synnerhet under Rajiv Gandhis styre. Men det var först 1991 som den ekonomiska liberalismen övertog rollen som det dominerande strategiska paradigmet i New Delhi. Indien började sakta men säkert öppna upp sin tidigare stängda ekonomi och handeln med grannländerna ökade därefter snabbt. Indien blickade mot omvärlden för att stärka handelsrelationerna till andra stater, t ex genom *the Look East Policy* i Sydostasien. Ökad handel med Pakistan och Kina började också uppfattas som en väg framåt, och en mer positiv syn på USA gjorde gradvis insteg.

Kring millennieskiftet skedde en rad händelser som ledde till att realisterna åter fick ökat inlyftande: Indiens och Pakistans kärnvapenprov (1998); Kargil-kriget med Pakistan (1999); terroristattacken mot Indiens parlament åtföljt av storskalig mobilisering (2001).¹⁷ Sedan slutet av 1990-talet har både ekonomisk liberalism och realism varit inflytelserika perspektiv som samverkat i utformningen av Indiens *grand strategy*. Nehruvianismens inflytande har samtidigt fortsatt att minska.

Den ekonomiska liberalismen har påverkat vissa delar av storstrategin. Indiens integration i världsekonomin har ökat. Handeln med omvärlden, inklusive Kina, har accelererat.

¹⁶ Pant, Harsh V. "India-Russia Ties and India's Strategic Culture: Dominance of a Realist Worldview", *India Review*, 12:1, 2013.

¹⁷ Wolpert, Stanley. *India and Pakistan: Continued Conflict or Cooperation?* London: University of California Press, 2010

Tillväxttakten har tilltagit och resulterat i att Indiens relativa ekonomiska makt i det internationella systemet har ökat. Den liberala minimalistiska kärnvapendoktrinen är gällande. Och i enlighet med det liberala perspektivet hanterar Indien i dag interna säkerhetsutmaningar oftare med morötter (ekonomiskt bistånd) än med piskor (militära medel).

Samtidigt har delar av den realistiska agendan antagits av Indien; detta beror sannolikt på konflikten med Pakistan men framför allt på Kinas ökande ekonomiska och militära makt. Indien investerar i dag stora finansiella medel för att modernisera sina militära styrkor. Detta görs främst för att balansera Kina, som i dag överlag anses vara den viktigaste säkerhetsutmaningen. Realisternas idé om att utveckla ett allianssystem för att hantera Kina och dess påstådda inringning av Indien ser ut att åtminstone delvis ha implementerats. Indien arbetar aktivt för att skapa och fördjupa militärstrategiska relationer med t ex ASEAN, Japan, Vietnam, Singapore och stater i Mellanöstern – d v s i enlighet med den realistiska agendan om en asiatisk allians för att balansera Kinas makt. Realisternas förslag att Indien bör stärka flottan och ha militär marin närvaro i Sydkinesiska havet har antagits och verkställts. En mycket ambitiös och offensiv marin militärstrategi har vidare utvecklats av den indiska marinen.¹⁸

Både realismen och den ekonomiska liberalismen ser, av olika skäl, nyttan av närmare ekonomiska respektive militärstrategiska relationer med USA. Det är just i den riktningen relationen har utvecklats, i synnerhet efter det att USA *de facto* accepterade Indien som en kärnvapenstat år 2005.¹⁹ Samtidigt har den ekonomiska och militärstrategiska relationen vuxit långsammare än många först trodde. Relationen med USA är fortsatt inrikespolitiskt känslig i Indien. Det faktum att Indien vill bli behandlat som en stormakt likställd med USA komplicerar relationen, liksom övervintrad nehruviansk skepsis mot väst.

Nehruvianismen är kraftigt försvagad men har vissa inflytelserika företrädare, i synnerhet inom den äldre generationen tjänstemän

¹⁸ Mohan, C. Raja. *Samudra Manthan: Sino-Indian Rivalry in the Indo-Pacific*. Washington: Carnegie Endowment for International Peace, 2012.

¹⁹ Mitra, 201.

och inom delar av Kongresspartiet. Sonia och Rahul Gandhi bedöms gå en balansgång mellan nehruvianska och ekonomiskt liberala ideal, vilket förhindrat ekonomiskt liberala politiker inom Kongresspartiet att implementera sin agenda till fullo. Indiens fortsatta starka betoning av FN, dess samarbete inom BRICS samt Indiens goda relation till Ryssland kan också ses som arv från nehruvianismen.

2.3 Kongresspartiet och BJP – lika som bär?

Det var Kongresspartiet som efter kalla krigets slut förde in Indien på en ekonomisk liberal väg – med Kongresspartiets nuvarande premiärminister (dåvarande finansminister) Manmohan Singh som drivande kraft. Under 1990-talet var BJP ytterst kritisk till liberaliseringen av den indiska ekonomin och förordade istället klassisk nehruviansk självhushållning och protektionism i sitt partiprogram.²⁰ Men när BJP själva kom till makten 1998 fortsatte man på den ekonomiskt liberala vägen och verkställde en rad ekonomiska reformer för att öka handeln med omvärlden och avreglera ekonomin.²¹ BJP kompletterade den ekonomiska liberalismen med starka realistiska inslag: kärnvapentest, militär upprustning och en mer offensiv marin strategi; och stärkte militärstrategiska relationer med stater i Asien för att balansera Kina. Dessutom utvecklades under BJP:s ledning de ekonomiska och militärstrategiska relationerna med USA. Samtidigt bidrog BJP till att stärka de ekonomiska relationerna med Kina och Pakistan. Politiska dialoger med Islamabad och Peking initierades i början av 2000-talet.²²

När Kongresspartiet återfick regeringsmakten 2004 fortsatte de i sin tur på samma spår som BJP och kombinerade ekonomisk liberalism och realism i sin strategiska mix; å ena sidan betonade Kongresspartiet tillväxt och handel med omvärlden (inklusive

²⁰ Bharatiya Janata Party, "BJP Manifesto 1998"; bjpelectionmanifesto.com/pdf/manifesto1998.pdf.

²¹ Panagariya, 95-109.

²² Wolpert, 71ff; Mohan, 13-34.

Kina) och å andra sidan militär modernisering och extern balansering visavi Kina (och Pakistan).

Ingen av de större förändringarna inom Indiens strategiska kultur har berott på regeringsskiften; likheterna mellan regeringar ledade av BJP och Kongresspartiet har varit större än skillnaderna. Om den historiska erfarenheten ska tillmätas något förklaringsvärde för den framtida utvecklingen är det därför troligt att det inte kommer att bli några drastiska skiften i Indiens strategiska orientering om BJP vinner valet.

Men det finns argument för att strategin delvis kan komma att förändras om BJP kommer till makten. Både Kongresspartiet och BJP är ideologiskt inkluderande partier där motstridiga uppfattningar och intressen har sin hemvist; de tre strategiska strömningarna finns alla representerade inom Kongresspartiet såväl som inom BJP.²³ Men balansen mellan de strategiska perspektiven skiljer sig åt mellan partierna. Det nehruvianska perspektivet är i dag mer framträdande inom Kongresspartiet än BJP; omvänt så är den ekonomiska liberalismen och realismen mer framträdande inom BJP än inom Kongresspartiet.

Dessa skillnader tar sig uttryck i valmanifest och tal. BJP:s retorik inför valet har ett större fokus på ekonomisk tillväxt, handel med omvärlden, reformer av den finansiella sektorn, utländska direktinvesteringar och avreglering av den indiska ekonomin. Samtidigt motsätter sig BJP utländska direktinvesteringar inom detaljhandeln (en inrikespolitiskt mycket känslig fråga) med hänvisningen till den nehruvianska idén om *swadeshi* ("självförsörjning").²⁴ Kongresspartiet betonar å sin sida framför allt fattiga och eftersatta gruppers rättigheter genom bl a omfördelningspolitik snarare än ekonomiska reformer för att accelerera tillväxttakten. Men medan Kongresspartiet lutar åt sitt nehruvianska arv i vissa frågor står man i andra avseenden den ekonomiska liberalismen nära. I sitt valmanifest betonar

²³ Shaili Chopra och Jay Mazoomdaar, "BJP-Congress: Mirror Masks", *Tehelka*, 48:10, 30 november 2013.

²⁴ Bharatiya Janata Party. "BJP Election Manifesto 2014: Ek Bharat - Shreshtha Bharat".

Kongresspartiet vikten av att öka den ekonomiska tillväxten till förra decenniets nivå (8 %) och att öka handeln med omvärlden.²⁵

Det realistiska perspektivet verkar också ha en på marginalen starkare ställning inom BJP än inom Kongresspartiet. BJP betonar betydelsen av ett starkt försvar, vikten att fortsätta den militära moderniseringen och att bygga upp en stark inhemsk försvarsindustri. En kraftfull nukleär avskräckningsförmåga och en slagkraftig oceangående flotta ses som nödvändigt för den blivande supermakten Indien. Kritik framförs inte mot Kongresspartiets maktbalanspolitik gentemot Kina – varken mot de fördjupade militärstrategiska relationerna med asiatiska stater eller mot den allt djupare relationen till USA. I fråga om Kina och Pakistan verkar BJP hålla hårt på de indiska gränsanspråken. Vidare indikerar BJP att om man får makten kommer man svara kraftfullt på eventuell Pakistan-stödd terrorism respektive kinesiska kränkningar av indiskt territorium.²⁶ Det faktum att Indiens förre arméchef tillsammans med hundratalet f d militärer gemensamt valde att gå med i BJP under 2014 tyder på att partiet uppfattas som trovärdigt inom militären.²⁷

Kongresspartiet lägger också stor vikt vid det militära maktmedlet. För Kongresspartiet är det, enligt valmanifestet från 2014, av högsta vikt att försvarsstyrkorna fortsätter att moderniseras, att Indien har en trovärdig avskräckningsförmåga, fortsätter att utveckla långräckviddiga ballistiska missiler samt nukleär andraslagförmåga. Vad gäller Kina vill Kongresspartiet se ökat bilateralt och multilateralt samarbete och betonar att den politiska processen för att lösa gränskonflikten bör fortsätta. Dialogen med Pakistan är däremot villkorad: Pakistan måste först ta ansvar för terroristattacken i Mumbai 2008 och förstöra terroristernas infrastruktur på pakistansk mark.²⁸

²⁵ Indian National Congress. Your voice, our pledge: Lok sabha election 2014 manifesto.

²⁶ BJP:s webbplats, www.bjpg.org; Bharatiya Janata Party. "BJP Election Manifesto 2014: Ek Bharat - Shreshtha Bharat".

²⁷ The Times of India, "Former Army chief General VK Singh to join BJP on Saturday", 27 februari, 2014.

²⁸ Indian National Congress. Your voice, our pledge: Lok sabha election 2014 manifesto.

Vad gäller utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiken är likheterna mellan partierna stora. BJP verkar dock ha något större fokus på försvaret och en något högre svansföring i utrikespolitiska frågor.

Sammanfattningsvis visar Indiens moderna historia sedan självständigheten att det framför allt har varit externa faktorer (krig, geopolitiska skiften) som orsakat tvära förändringar i Indiens strategiska orientering. Indien har kännetecknats av relativ samsyn över partigränserna och inte upplevt plötsliga strategiska skiften vid maktskiften i New Delhi. BJP:s maktövertagande 1998 ledde dock till ett ökat fokus på realistiskt tänkande och agerande; något som emellertid Kongresspartiet anammade när man övertog regeringsmakten 2004 (precis som BJP övertog Kongresspartiets ekonomiska liberalism 1998). Realismens renässans sedan slutet av 1990-talet skulle också till stora delar kunna förklaras av externa faktorer (spänningar med Pakistan samt Kinas snabba ekonomiska och militära utveckling) snarare än av regeringsskiften.

Generellt har det således funnits stora likheter mellan Kongresspartiets och BJP:s faktiska agerande. Betydande nyans- och attitydskillnader mellan dagens BJP och Kongresspartiet är emellertid tydliga. BJP har en starkare betoning på ekonomiskt liberala och realistiska perspektiv medan det *nehruvianska* arvet delvis lever kvar inom Kongresspartiet. I praktiken betyder det att BJP betonar reformer för att öka tillväxten och vikten att stärka försvaret mer än Kongresspartiet, som i sin tur har större fokus på de fattigas rättigheter och ekonomisk omfördelning.

Den största skillnaden mellan partierna ligger främst på ett ideologiskt plan: Kongresspartiet försvarar den sekulära demokratin och dess liberala friheter och medborgerliga rättigheter medan BJP vill se ett Indien baserat på hinduisk kultur och vad man definierar som hinduiska värden. I praktiken har BJP-ledda regeringar dock varit pragmatiska snarare än ideologiskt drivna; effekterna av den hindunationalistiska agendan, som diskuteras mer ingående nedan, har hittills inte haft någon större effekt på Indiens utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik. Hur pragmatiskt eller ideologiskt driven nästa BJP-regering kommer att vara återstår att se. Men av retoriken att döma verkar BJP:s betoning i dag ligga på pragmatism.

3 Narendra Modi – ekonomisk reformator eller hinduextremist?

Det indiska parlamentsvalet kan mycket väl komma att resultera i att Narendra Modi inte bara bli Indiens mäktigaste man (i kraft av premiärministerämbetet) utan också en av de viktigaste beslutsfattarna i Asien (och världen). Men vem är Modi egentligen och vad har format hans världsbild? Är Modi den handlingskraftige frälsargestalt som Indien har väntat på eller är han den hinduextremist som många har fruktat? Och vad skulle det betyda för Indiens storstrategiska inriktning om han blev premiärminister?

I detta kapitel analyseras Modis ekonomiska politik respektive hindunationalistiska arv i syfte att bedöma Indiens ekonomiska utveckling och interna stabilitet i händelse av att en BJP-regering tar över regeringsmakten 2014. Både Gujarat-modellen och Gujarat-pogromen diskuteras således. Därefter analyseras Modis syn i frågor som rör utrikes-, säkerhets-, och försvarspolitik. Avslutningsvis kategoriseras Modi utifrån de tre dominerande perspektiven inom Indiens strategiska kultur. Därmed kan också en bedömning göras om och på vilket sätt Indiens *grand strategy* kan komma att förändras om BJP lyckas bilda en regering.

3.1 Modi – den indiska ekonomins frälsare?

De optimistiska tongångarna om Indiens ekonomiska utveckling har delvis vänts i pessimism. Efter en rekordsnabb årlig tillväxt på i snitt drygt 8 % sedan millennieskiftet har den indiska tillväxttakten sjunkit. De tre senaste årens BNP-tillväxt har legat på i snitt ca 5 %. Det är betydligt lägre än vad både Indiens politiska ledning liksom utländska investerare hade förväntat sig. Samtidigt har budgetunderskottet och inflationen ökat medan de utländska direktinvesteringarna har minskat. Svagt politiskt ledarskap, uteblivna ekonomiska reformer och ett hårdare finansiellt klimat efter kriserna i Europa och USA har angetts som orsaker till den långsammare tillväxttakten.

Fattigdomen i Indien under Kongresspartiets tioåriga styre har minskat i både relativa och absoluta termer. Men fortfarande lever mer än halva Indiens befolkning i fattigdom. Enligt Världsbankens bedömning från 2010 lever ca 800 miljoner indier i fattigdom (på mindre än 2 dollar per dag) varav fler än 300 miljoner lever i extrem fattigdom (på mindre än en 1,25 per dag).²⁹ Enligt Världsbankens siffror fanns det år 2010 ungefär lika många fattiga människor i Indien som i hela Afrika söder om Sahara sammantaget.³⁰ Samtidigt bedömer vissa analytiker att den indiska medelklassen uppgår till nästan 300 miljoner.³¹ Forskare verkar vara eniga om att antalet fattiga i Indien minskar; tvisteämnet gäller hur snabb förändringen är och om den indiska utvecklingsmodellen har varit framgångsrik eller inte vad gäller fattigdomsbekämpning.³² Klart står dock att skola, infrastruktur och hälsovård är eftersatt. En annan stor utmaning är att skapa jobb till den växande befolkningen; varje år tillkommer omkring 12 miljoner indier till arbetsmarknaden.³³ Även om infrastrukturen byggs ut kontinuerligt är den långtifrån tillfredställande; ideliga strömavbrott tillhör vardagen för de flesta indier.

Missnöje med Kongresspartiet tar sig uttryck inom alla samhällsklasser – bland affärsmän som vill se ett mer företagsvänligt klimat, bland den urbana medelklassen som är upprörd över korruptionsskandaler och bland jordbruksbefolkningen (d v s den kategori som de flesta indier tillhör) som i stor utsträckning lever i fattigdom.

Många indier ser Modi som svaret på de ekonomiska och sociala utmaningarna. Ett skäl till Modis popularitet kan sökas i hans folkliga framtoning och karismatiska personlighet. Modi är

²⁹ The World Bank, data.worldbank.org.

³⁰ Ibid.

³¹ Deutsche Bank Research. "The Middle Class in India: Issues and opportunities", 15 februari 2010.

³² Jagdish Bhagwati och Arvind Panagariya. *Why Growth Matters: How Economic Growth in India Reduced Poverty and the Lessons for Other Developing Countries*. New York: PublicAffairs, 2013. Jean Dreze och Amartya Sen. *An Uncertain Glory: India and its Contradictions*. London: Allen Lane, 2013.

³³ Prashant K. Nanda. "Indians can dominate workforce of future, but may lack the skills", *Live Mint and Wall Street Journal*, 14 juni 2014.

lågkastlig och kommer från en fattig familj (hans far var en enkel te-försäljare).³⁴ Detta kontrasterar starkt med Nehru-Gandhi-dynastins företrädare, som tillhör en välbärgad *brahmin*-släkt. Sonia Gandhi är dessutom född och uppvuxen i Italien, träffade sin make Rajiv Gandhi vid Cambridge och blev sedermera indisk medborgare.³⁵

Det främsta skälet till Modis popularitet synes vara att han utlovar förändring och att han genom Gujarat-modellen erbjuder ett recept för att lösa Indiens problem. Många indier, i synnerhet företagare, uppfattar Gujarat-modellen som trovärdig, inte minst eftersom den, enligt dem, redan har implementerats med framgång. Sedan Modi tillträdde posten som chefsminister i Gujarat 2001 har tillväxten i delstaten legat på i snitt mellan 8 och 10 procent per år, d v s nästan lika snabb tillväxttakt som i Kina under samma period.³⁶

Till skillnad från i övriga Indien är industriproduktionen stor och infrastrukturen god. Vägnätet i Gujarat ska nu vara det bästa i Indien. Nya hamnar har byggts för att effektivisera handeln med omvärlden. Reformen av energisektorn (bland annat investeringar i solenergi) har bidragit till att elavbrott sägs vara ett minne blott. Gujarat har till och med börjat exportera energi till andra delstater. Stora investeringar har också gjorts i hälsovård och högre utbildning. Dessutom bedöms situationen för kvinnor ha förbättrats; våldtäktsfrekvensen i Gujarat är, enligt viss statistik, den lägsta i landet.³⁷

BJP har i princip antagit Modis "Gujarat-modell" för Indiens utveckling och utlovar att Indien blir som Gujarat om BJP får leda landet. I enlighet med *#ModiMantra* lovar BJP/Modi 1) att hela Indien ska ha tillgång till elektricitet dygnet runt; 2) att

³⁴ Diptosh Majmundar. "'Narendra Modi-is-an-OBC' campaign picks up in Bihar, but lacks steam in neighbouring UP", *DNA*, 27 juni 2013.

³⁵ Guha, Ramachandra. *India after Gandhi: The History of the World's Largest Democracy*. London: Macmillan, 2007.

³⁶ Jagdish Bhagwati och Arvind Panagariya. *Why Growth Matters: How Economic Growth in India Reduced Poverty and the Lessons for Other Developing Countries*. New York: PublicAffairs, 2013; Narendra Modis webbplats, www.narendramodi.in/categories/vibrant-gujarat; BJP:s webbplats, "Gujarat model", www.bjp.org/core-issues/the-gujarat-model.

³⁷ Ibid.

snabbtåg med hastigheter på 250-350 kilometer i timmen ska binda samman Indiens 26 största städer; 3) att alla Indiens delstater ska få kvalitativa institutioner för högre utbildning inom medicin, teknik och management. BJP/Modi lovar också bl a reformer av jordbrukssektorn med hjälp av högteknologi; krafttag mot korruptionen; och investeringar i skola och omsorg (framför allt i de fattiga delstaterna i nordöst).³⁸

Modi är också tydlig med att snabb ekonomisk utveckling är nödvändigt för att Indien ska kunna bekämpa fattigdom och återta sin rättmätiga plats i världen. Detta kan, enligt Modi, i sin tur bara ske om industriproduktion/export av indiska varor växer samt om investeringarna i den indiska ekonomin ökar.³⁹ I bägge avseenden kan Modi referera till Gujarats framgångar. Gujarat är i ökad grad integrerad med världsekonomin och exporterar t ex textilier och petrokemiska produkter.⁴⁰ Gujarat har vidare med hjälp billig indisk arbetskraft övertagit Antwerpens och Israel roll som världsledande vad gäller export av slipade diamanter.⁴¹ De utländska och inhemska investeringarna i infrastruktur och industri har samtidigt ökat kraftigt; utländska aktörer, som t ex japanska företag, liksom indiska storföretag, har satsat betydande summor i delstaten.⁴²

Modi utlovar också reformer syftande till att liberalisera den indiska ekonomin, t ex genom privatiseringar och avregleringar. Samtidigt betonar Modi att Indien bör bevara sin strategiska autonomi genom att bygga upp en stark inhemsk tillverknings- och försvarsindustri.⁴³ Inflytelserika företagare som Indiens rikaste man Mukesh Ambani (Reliance Industries) och Ratan Tata (f d

³⁸ BJP:s webbplats, "#ModiMantra", www.bjp.org/en/core-issues/modimantra.

³⁹ Narendra Modies webbplats, "Shri Narendra Modi's speeches", www.narendramodi.in/category/speeches.

⁴⁰ CNN-IBN, "Gujarat overcame calamity to become petrochemical hub: Modi", 12 mars 2012; Rothermund, 99-102.

⁴¹ Rothermund, 96-98; Wharton University of Pennsylvania. "Diamonds Are Not Forever: Industry Moves from Israel to India", 20 april 2011.

⁴² Se t ex Shantanu Nandan Sharma, "Japanese companies line up to invest in Gujarat", *The Economic Times*, 29 juni 2012.

⁴³ Narendra Modies webbplats, "Shri Narendra Modi's speeches", www.narendramodi.in/category/speeches.

vd för Tata Industries) prisar Modis ledarskap och framhåller Gujarat-modellen som vägen framåt för Indien.⁴⁴

Alla är dock inte lika positiva till Modi och Gujarat-modellen. Under hösten 2013 pågick en debatt om Gujarat-modellen i indisk och internationell media mellan två världskända indiska ekonomer: Amartya Sen och Jagdish Bhagwati.⁴⁵ Sen är professor i ekonomi och politisk filosofi vid Harvard-universitet tillika nobelpristagare i ekonomi. Bhagwati är professor i ekonomi vid Columbia-universitet och tillika ofta beskriven som det indiska "ekonomiska miraklets" ideologiska fader. De har nyligen utkommit med varsin bok i vilka de framlägger olika visioner för Indiens utveckling.⁴⁶

Sen ställer sig ytterst kritisk till Gujarat-modellen och till Modi som premiärminister (både på grund av hans ekonomiska policy och hindunationalistiska bakgrund). Trots höga tillväxtsiffror har, enligt Sen, Gujarat-modellen misslyckats med att på ett effektivt sätt bekämpa fattigdomen i delstaten. Ojämligheten har ökat medan muslimerna i Gujarat har hamnat på efterkälken. Istället förordar Sen "Kerala-modellen" (efter den på många sätt framgångsrika delstaten i södra Indien). Sen framhåller också Kinas utvecklingsmodell under 2000-talet som ett exempel vilket Indien bör inspireras av. Både Kerala och Kina investerar en mycket större andel av sina budgetar på hälsovård och utbildning än vad Gujarat och Indien gör. Detta har resulterat i både snabb tillväxt *och* effektiv fattigdomsbekämpning. Indien bör, enligt Sen, öka investeringarna i sektorer som omedelbart kommer de fattiga del. Detta är den mest effektiva vägen för att bekämpa fattigdomen i landet *och* upprätthålla hållbar ekonomisk tillväxt.

⁴⁴ Mukesh Ambani, www.youtube.com/watch?v=XPqmocE2nII; Ratan Tata, www.youtube.com/watch?v=oKjkDynHNps.

⁴⁵ Se t ex Mihir S Sharma, "There is nothing to panic about growth: Amartya Sen", 24 juli 2013; Jean Dreze and Amartya Sen. "Putting Growth In Its Place: It has to be but a means to development, not an end in itself", *Outlook*, 14 november 2011; Niranjana Rajadhyaksha, "Gandhi vs Modi is actually Sen vs Bhagwati", *Live mint & Wall Street Journal*, 10 juli 2010.

⁴⁶ Jagdish Bhagwati och Arvind Panagariya. *Why Growth Matters: How Economic Growth in India Reduced Poverty and the Lessons for Other Developing Countries*. New York: PublicAffairs, 2013; Jean Dreze och Amartya Sen. *An Uncertain Glory: India and its Contradictions*. London: Allen Lane, 2013.

Privatiseringarna i Indien har dessutom enligt Sen gått alldeles för långt.⁴⁷

Globaliseringsförespråkaren Jagdish Bhagwati menar å andra sidan att Gujarat-modellen bör implementeras på nationell nivå. Bhagwati, själv *gujarati*, är en stark förespråkare för att Modi bör bli premiärminister. Enligt Bhagwati måste Indien fokusera på tillväxtgenererade reformer (*track 1 reforms*) i form av privatiseringar av statliga företag, investeringar i infrastruktur och högre utbildning samt genom reformer av arbetslagstiftningen. Först när ekonomin vuxit sig stor nog och staten har tillräckligt med resurser bör Indien fokusera på reformer direkt riktade mot den fattiga delen av befolkningen (*track 2 reforms*). Snabb tillväxt är, menar Bhagwati, nyckeln för att både effektivt bekämpa fattigdomen och för att göra Indien till en ekonomisk stormakt.⁴⁸

Den klassiska höger/vänster-debatten mellan Bhagwati och Sen är inte bara en debatt mellan intellektuella utan speglar en viktig skiljelinje i indisk politik— såväl inom de två stora partierna som mellan dem.⁴⁹ Det faktum att Modi valdes till premiärministerkandidat för BJP visar att Gujarat-modellens förespråkare i dag är det dominerande blocket i partiet. Kongresspartiet å andra sidan balanserar mellan fraktioner som lutar åt Kerala-modellen (t ex Sonia och Rahul Gandhi) och fraktioner som förmodligen står Gujarat-modellen närmare (t ex premiärminister Manmohan Singh).

Medan åsikterna om vad Gujarat-modellen skulle innebära för fattigdomsbekämpning i Indien går isär verkar de flesta bedömare överens om att möjligheterna för ökad tillväxt på kort sikt är goda om BJP tar över regeringsmakten. Modi förväntas genomföra ekonomiska reformer för att öka industriproduktion och export och därmed bidra till förnyat förtroende för Indiens

⁴⁷ Jean Dreze och Amartya Sen. *An Uncertain Glory: India and its Contradictions*. London: Allen Lane, 2013.

⁴⁸ Jagdish Bhagwati och Arvind Panagariya. *Why Growth Matters: How Economic Growth in India Reduced Poverty and the Lessons for Other Developing Countries*. New York: PublicAffairs, 2013

⁴⁹ Shaili Chopra och Jay Mazoomdaar, "BJP-Congress: Mirror Masks", *Tehelka*, 48:10, 30 november 2013.

administrativa förmåga samt öka Indiens attraktionskraft bland investerare.

Vad som dock skulle kunna hindra en Modi/BJP-regering att implementera reformer är svårigheterna att bilda starka regeringar i Indien. Svaga minoritets- och koalitionsregeringar (med ett stort antal småpartier) har karaktäriserat Indien i över tre decennier. Avhopp från och undandraget parlamentariskt stöd för regeringar har varit kontinuerliga inslag i indisk inrikespolitik, inte minst under 2000-talet.⁵⁰ De politiska utmaningar som Kongresspartiet har tvingats hantera under de senaste tio åren kan mycket väl komma att ärvas av BJP, om nu inte dess allians (NDA) får majoritet i underhuset. Många menar dock att Modi till skillnad från den åldrande teknokraten Singh är en handlingskraftig man som trots den indiska inrikespolitikens komplexitet kan komma att lyckas driva BJP:s agenda i hamn.

3.2 Hindunationalisten Modi

I tonåren började Modi arbeta för *Rashtriya Swayamsevak Sangh* (RSS), "den nationella frivilligorganisationen" – en mycket inflytelserik hindunationalistisk rörelse på högerkanten. I ca tjugo år kom Modi arbeta för RSS, som ofta uppfattas som BJP:s moderrörelse och ideologiska kärna. En stor del av BJP:s ledande representanter har sin bakgrund i RSS, inklusive Atal Bihari Vajpayee (f.d. premiär- och utrikesminister) och Lal Kristna Advani (f.d. partiordförande och "inrikesminister").⁵¹

RSS, som grundades redan 1925, motsätter sig Kongresspartiets sekulära nationalism; istället företräder man *hindutva* – en nationalism baserad på hinduisk identitet och kultur samt en historierevisionism som glorifierar Indiens hinduska arv. RSS har starkt anti-muslimska drag och historiskt en aggressiv attityd gentemot Pakistan. Under 1900-talet har RSS:s paramilitära kadrer varit inblandade i en rad upplopp, i synnerhet riktade mot den muslimska minoriteten i Indien. Men RSS har också sedan

⁵⁰ Mitra, 109ff; Rothermund, 14-33.

⁵¹ Narendra Modis webbplats, "The CM : Common Man", 18 februari 2012; www.narendramodi.in.

länge även varit en social rörelse, aktiv t ex vad gäller att ge stöd till fattiga och att bygga skolor.⁵²

Bland RSS:s medlemmar betonas patriotism, militärlik disciplin och "hinduisk renhet". Kritiker har ofta beskrivit RSS som en fascistisk rörelse. Forskare (se t ex Jaffrelot) visar också att när RSS grundades (d v s under mellankrigstiden) var rörelsen tydligt inspirerad av fascistiska organisationer i Europa. Andra menar att RSS liksom BJP gradvis har modererats och blivit allt mer pragmatiska över tid.⁵³

RSS:s världsbild och ideal har sannolikt haft stor påverkan på Modis uppfattningar. Men Modi har inte antagit hela RSS:s agenda då rörelsen bland annat förespråkar nehruviansk/gandhiansk ekonomisk politik med betoning på *swadeshi* (självförsörjning och protektionism).⁵⁴

I mitten av 1980-talet befordrades Modi av RSS till BJP, som vid den tiden i princip drev RSS:s agenda. En central fråga för BJP vid denna tid var återuppbyggnaden av ett hinduiskt tempel på den plats i staden Ayodhya (Uttar Pradesh) där enligt hinduisk mytologi guden Rama fötts. Problemet var att födelseplatsen redan hade en religiös helgedom: Baburmoskén byggd på 1500-talet. Modi var med och organiserade resor för BJP-anhängare som ville se templet byggas. Aggressiv retorik av hindunationalistiska partier och rörelser, inklusive RSS och BJP, bidrog till att hinduextremister år 1992 jämnade moskén med marken. Detta ledde i sin tur till våld mellan hinduer och muslimer över hela Indien vilket krävde ca 2 000 dödsoffer.⁵⁵

Trots detta har BJP fortsatt att ha byggandet av Rama-templet i Ayodhya på sin agenda (även om BJP hittills inte har försökt implementera detta när de innehaft regeringsmakten).⁵⁶ Löftet om

⁵² Christophe Jaffrelot. *The Hindu Nationalist Movement in India*. Columbia University Press, 1998.

⁵³ Ibid.

⁵⁴ G Sreedathan, "Sangh may turn heat on Modi to toe swadeshi line", *Business Standard*, 27 januari 2014.

⁵⁵ Christophe Jaffrelot. *The Hindu Nationalist Movement in India*. Columbia University Press, 1998.

⁵⁶ Bharatiya Janata Party. "BJP Election Manifesto 2014: Ek Bharat - Shreshtha Bharat".

ett nytt tempel på Ramas födelseplats har varit ett effektivt sätt att attrahera hinduiska väljare och stärka gräsrotsrörelser. Under valrörelsen har också ledande företrädare för BJP utlovat att Rama-templet kommer att återuppbyggas. Amit Shah, f d minister i Gujarats delstatsregering och en av Modis förtrogna, har sagt att templet bör återuppbyggas.⁵⁷ Murli Manohar Joshi, en centralgestalt inom BJP och f d minister, menar att frågan om återuppbyggnaden av Rama-templet inte är förhandlingsbar för BJP.⁵⁸ Vissa BJP-representanter menar dock att partiet inte kommer driva frågan aktivt och att man måste skilja på retorik i valrörelsen och faktisk policy. Men om BJP däremot skulle välja att följa den ideologiska linjen och bygga templet i Ayodhya kommer spänningarna mellan hinduer och muslimer att öka. Sekteriskt våld är då sannolikt också att vänta.

BJP:s negativa attityd mot muslimer (men också andra minoriteter som kristna) tar sig uttryck på många sätt. BJP vill implementera en gemensam civil lagstiftning; det skulle innebära att den muslimska befolkningens "kulturella rättigheter" och separata civila lagstiftning upphävs. Kongresspartiets sekulära demokrati bör, enligt BJP, ersättas av en demokrati grundad på religiös (hinduisk) identitet. Medan muslimska invandrare från Bangladesh, som ofta beskrivs som "illegala", bör skickas tillbaka till sitt hemland, talar BJP om hinduiska invandrare som "flyktingar" vilka måste få hjälp. Vidare kräver BJP att artikel 370 i den indiska konstitutionen, som ger Jammu och Kashmir långtgående autonomi, upphävs.⁵⁹ Det kan också noteras att BJP är moralkonservativt; man stödjer t ex återkriminaliseringen av homosexualitet.⁶⁰

Efter att ha arbetat inom BJP på både central och delstatnivå blev Modi chefsminister i hemstaten Gujarat i oktober 2001. Det ämbetet har han, tack vare tre raka valsegrar, fått behålla. Det var

⁵⁷ Ashish Tripathi, "Amit Shah visits Ayodhya, vows to build grand Ram temple", *The Times of India*, 6 juni 2013.

⁵⁸ DNA, "Ram Mandir is non-negotiable, says Murli Manohar Joshi", 19 oktober 2013.

⁵⁹ Bharatiya Janata Party. "BJP Election Manifesto 2014: Ek Bharat - Shreshtha Bharat".

⁶⁰ The Times of India, "Homosexuality not natural, won't back it: BJP chief", 15 december 2013.

emellertid i början av hans tid som chefsminister, i februari 2002, som Gujarat-pogromen ägde rum. Denna händelse kom att stigmatisera Modi som hinduextremist bland många indier liksom i stora delar av omvärlden. Vid denna tid drev den hindunationalistiska rörelsen *Vishva Hindu Parishad* (VHP), "det hinduiska världsrådet", en hätsk kampanj med syfte att påbörja tempelbygget i Ayodhya. Tusentals *kar sevaks* ("hinduaktivister") samlades i Ayodhya för just detta syfte. Men en grupp av dessa *kar sevaks* tog tåget från Ayodhya mot Gujarats största stad Ahmedabad och kom, enligt en version, i konflikt med en grupp muslimer vid tågstationen i staden Godhra. En av tågagnarna fattade eld och ca 60 personer brann inne, inklusive hinduaktivister. Enligt ryktet hade muslimer efter ordväxling med hindunationalisterna tänt på tåget (andra uppgifter gör gällande att eldsvådan ägde rum på grund av ett elfel).⁶¹

De åtföljande dagarna och veckorna gick hinduextremister bärsärkagång i Ahmedabad och på andra platser i Gujarat med syftet att hämnas dådet i Godhra. Mellan 1 000 och 2 000 personer, de allra flesta muslimer, dödades – ofta oerhört brutalt. Muslimska statsdelar eldhärjades och tiotusentals om inte hundra tusentals människor (siffrorna skiljer sig åt) blev tvungna att fly från sina hem. Modi beskylldes länge för att inte göra tillräckligt för att stoppa pogromen. Många menade att Modi som chefsminister bar direkt politiskt ansvar för vad som hände. Enligt kritiker bidrog hans uttalanden i samband med upploppet till att öka våldet.⁶²

Efter Gujarat-pogromen vägrade västerländska stater att ha samröre med Modi; USA valde t ex att neka honom inresevisum.⁶³ Indiska kommissioner har också pekat ut personer i Modis närhet som djupt involverade i upploppen. En tidigare

⁶¹ Asghar Ali Engineer. "The Gujarat Carnage" in Ian Talbot, ed, *The Deadly Embrace: Religion, Politics and Violence in India and Pakistan 1947-2002*. Oxford, New York: Oxford University Press, 2007; Siddharth Varadarajan, ed. *Gujarat: The Making of a Tragedy*. New Delhi: Penguin Books, 2002.

⁶² Ibid.

⁶³ The Times of India, "No entry for Modi into US: visa denied", 18 mars 2005.

minister i Modis delstatregering dömdes 2012 till 28 års fängelse för att ha orkestrerat en massaker på 95 personer.⁶⁴

År 2009 utsåg högsta domstolen en specialkommission med uppdraget att bland annat utreda Modis eventuella inblandning i upploppen. Men kommissionen fann inga bevis för att Modi inte gjort tillräckligt för att stoppa upploppen eller för att han använt inflammatoriskt tal.⁶⁵ Själv menar Modi att han gjorde allting rätt. Det som skedde var tragiskt, men någon ursäkt till muslimer för vad som ägde rum är inte nödvändigt.⁶⁶

Under valrörelsen 2014 verkar inte Modi ha använt sig av hinduextremistisk eller anti-muslimsk retorik. Istället försöker han framställa sig som en försvarare av den indiska demokratin och av minoriteters rättigheter.⁶⁷ Huruvida Modis förhållandervis moderata retorik under valrörelsen betyder förändrad inställning till den hindunationalistiska agendan eller om den bara är taktiskt betingad är omöjligt att säga. Men givet Modis bakgrund inom både RSS och BJP, och givet dessa organisationers agenda och historiska förhållande till muslimer, finns det skäl att oro sig för utvecklingen i Indien om BJP kommer till makten. Modi skulle kanske kunna bidra till att ekonomin får skjuts, men hans hindunationalism kan samtidigt komma att leda till att de sociala och religiösa spänningarna i Indien ökar.

3.3 Modis syn på Indiens försvars-, säkerhets-, och utrikespolitik

Modis tal och skrifter fokuserar på inrikespolitiska och ekonomiska frågor. Uttalandena om säkerhets- försvars- och utrikespolitik är ytterst få. Detta skulle kunna förklaras av Modis relativt begränsade erfarenhet av länder utanför Indien. Hans uttalanden verkar dock generellt stå i överensstämmelse med BJP:s hållning det senaste decenniet. Analysen av Modis syn på

⁶⁴ Annie Banerji, "Maya Kodnani gets 28 years for Naroda Patiya massacre", *Reuters*, 31 augusti 2012.

⁶⁵ The Hindu. "SIT finds no proof against Modi, says court", 11 april 2012.

⁶⁶ Se t ex The Hindu, "No guilty feeling about Gujarat riots, says Modi", 13 juli 2013.

⁶⁷ Narendra Modies webbplats, "Shri Narendra Modi's speeches", www.narendramodi.in/category/speeches.

säkerhets- försvars- och utrikespolitik är till följd av källäget behäftad med en relativt stor portion av osäkerhet.

Vad som dock står klart är att Modi i mångt och mycket kan placeras inom den ekonomiskt liberala falangen av indisk strategisk kultur; han står relativt långt ifrån den traditionella nehruvianismen. Ekonomisk *interdependens* kan, hävdar Modi, bidra till att reducera spänningar mellan stater i det internationella systemet. Ökad handel mellan Indien och Kina respektive Pakistan kan utgöra grunden för förbättrade bilaterala relationer på sikt. Samtidigt är Indiens ära och makt i det internationella systemet beroende av dess förmåga att generera snabb ekonomisk tillväxt, uppnå tekniska framsteg och bekämpa social underutveckling. Att öka industriproduktionen, investeringarna och exporten är nycklar för att uppnå dessa mål. Globaliseringen är generellt inget hot utan en möjlighet för Indien.⁶⁸

Modi verkar hävda att Indien bör fördjupa de ekonomiska relationerna med alla stormakter, oavsett om de heter Kina, Japan, USA, EU eller Ryssland. I syfte att attrahera utländska direktinvesteringar till Gujarat har Modi rest runt i Asien, t ex till Kina, Japan, Singapore, Thailand såväl som till Ryssland.⁶⁹ Till följd av Gujarat-pogromen har regeringar i Nordamerika och Västeuropa förhållit sig kallsinniga till Modi; samtidigt har västerländska företag hela tiden haft relativt stor närvaro i Gujarat. Under 2013 och 2014 började dock inställningen till Modi att förändras bland västerländska aktörer (USA, Storbritannien, EU, Australien m fl). Under 2013 bjöd både Storbritannien och Australien in Modi att besöka respektive land.⁷⁰ Och efter att ha befunnit sig i den amerikanska kylan i ca tio år bjöds han i februari 2014 in till ett möte med USA:s ambassadör i New Delhi.⁷¹ EU har också ökat kontakterna med Modi, med

⁶⁸ Ibid.

⁶⁹ Narendra Modies webbplats, www.narendramodi.in/foreign-visits.

⁷⁰ The Times of India, "Now, Australia invites Narendra Modi", 16 augusti 2013; Dean Nelson, "British MPs invite Narendra Modi to speak at Westminster", *The Telegraph*, 14 augusti 2013.

⁷¹ Hindustan Times, "Nancy Powell meets Modi, US ends 9-yr old boycott", 13 februari 2013.

motiveringen att man respekterar Indiens politiska och juridiska processer.⁷²

Det finns goda förutsättningar för att relationerna mellan väst och en eventuell Modi-administration blir goda. Relationerna mellan Indien och USA skulle till och med kunna komma att fördjupas givet sammanfallande militärstrategiska intressen, BJP:s relativt positiva syn på USA och det betydande politiska och finansiella stöd som BJP erhåller inom delar av den 2-3 miljoner stora och mycket framgångsrika indiska diasporan i USA.⁷³

Medan Modi i flera avseenden står den indiska ekonomiska liberalismen nära är hans sympatier med realismen inte lika tydliga. Modi betonar dock betydelsen av en stark indisk militärmakt. Indien behöver utveckla en inhemsk försvarindustri i världsklass istället för att som i dag importera stora mängder av militärmateriel från utlandet. För att öka de utländska investeringarna i försvarindustrin lovar Modi göra det lättare för utländska företag att investera i och samarbeta med indisk försvarsindustri. Samtidigt måste upphandlingar ske mer effektivt och transparent.⁷⁴ Genom dessa reformer hoppas Modi skydda den strategiska autonomin samtidigt som försvarsförmågan stärks och Indien på sikt blir en betydande exportör av militärmateriel. Modi verkar också uppfattas som en försvarsvän av det militära etablissemangen. Att f d arméchef Vijay Singh nyligen valde att bli medlem av BJP (efter ett samtal med Modi) tyder på att premiärministerkandidaten lägger stor vikt på försvaret.⁷⁵

Trots att Modi ser handel som en nyckel till närmare relationer med Kina och Pakistan på sikt verkar han samtidigt inte vara speciellt kompromissvillig vad gäller gränsfrågorna. Vid ett besök i Arunachal Pradesh (som Kina gör anspråk på) anklagade han Peking för en "expansionistisk policy" och klargjorde att delstaten är en del av Indien.⁷⁶ Modi kritiserar vidare Kongresspartiet för

⁷² Times of India, "Narendra Modi a person of great prominence, want to know his views: European Union", 17 januari 2014.

⁷³ Rothermund, 237.

⁷⁴ India Express, "Narendra Modi for more FDI in defence production", 8 april 2013.

⁷⁵ DNA, "VK Singh joins BJP, says it is the only 'nationalist' party", 1 mars 2014.

⁷⁶ The Times of India, "Modi in Arunachal: China should shed expansionist mindset", 22 februari 2014.

att ha varit för försiktig i sitt agerande när Kina kränkt Indiens territorium eller när Pakistan understött terroristgrupperingar i Indien. Modi vill se ett mer handlingskraftigt och beslutsamt agerande när indiska intressen hotas av Kina eller Pakistan.

Vad Modi anser om försvarsbudgetens storlek, marinstrategin, den externa balanseringen eller strategin för att hantera väpnade grupper kan inte utläsas ur de tal och skrifter som har studerats. Någon kritik av Kongresspartiet framförs inte i dessa frågor. Detta kan indikera att Modi på det stora hela ställer sig bakom Kongresspartiets kombination av ekonomiskt liberalism och realism i utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik. Modi prisar också BJP:s tidigare premiärminister Vajpayee för att kombinera idéerna om *shakti* (makt) och *shanti* (fred). Modi menar att Vajpayee visade både mod och styrka genom att låta Indien göra kärnvapentestet 1998 trots omvärldens fördömanden, men också genom att initiera politiska processer med Kina och Pakistan. Precis som Vajpayee verkar Modi också vilja att Indien balanserar mellan *shakti* och *shanti* eller mellan realistiskt och liberalt agerande.⁷⁷

Hindunationalistiskt grundade uppfattningar om Indiens utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik är svårt att upptäcka i Modis senare uttalanden. Han menar dock att muslimska bangladeshiska invandrare bör repatrieras till sitt hemland medan invandrande hinduer måste kunna få en fristad i Indien.⁷⁸

Modi vill också att delstatstatsregeringarna ska få mer att säga till om vad gäller Indiens utrikespolitik. Detta återspeglar de regionala partiernas allt starkare ställning i Indien. Modi menar också, förmodligen av egen erfarenhet, att de ekonomiska relationerna mellan indiska delstater och andra stater utvecklas bättre utan för mycket inblandning från federal nivå.⁷⁹

⁷⁷ Ankit Panda, Narendra Modi's Foreign Policy, *The Diplomat*, 5 november 2013; Sanjeev Miglani, "If Narendra Modi wins election, expect tougher foreign policy", *Live mint & Wall Street Journal*, 31 mars 2014; India Today, "Atal Bihari Vajpayee worshipped both Shakti and Shanti, says Modi", 19 oktober 2013.

⁷⁸ Dhaka Tribune, "Modi: Bangladeshis must be sent back", 22 februari 2014; Prasant Jha, "BJP offer of 'natural home' for Hindu refugees triggers debate", *Hindustan Times*, 9 april 2014.

⁷⁹ Narendra Modies webbplats, "Shri Narendra Modi's speeches", www.narendramodi.in/category/speeches.

4 Slutsatser

Om BJP övertar regeringsmakten i Indien och Modi blir premiärminister efter parlamentsvalet 2014 är grundtipset att det inte kommer ske några drastiska skiften på den storstrategiska nivån; kontinuitet avseende Indiens *grand strategy* är det mest sannolika utfallet. Under de senaste tio åren har Kongresspartiet balanserat mellan framför allt ekonomisk liberalism och realism – precis som BJP gjorde mellan 1998 och 2004. En Modi-administration skulle sannolikt också kombinera dessa två *grand strategic prescriptions*, även om nyans- och attitydskillnader jämfört Singh-administrationerna är att vänta. Under Indiens moderna historia har det främst varit externa faktorer (krig och geopolitiska förändringar) – inte regeringsskiften – som orsakat tvära kast i Indiens *grand strategy*.

Analysen i denna rapport indikerar att vissa förändringar skulle kunna ske: avseende Indiens ekonomiska modell, interna stabilitet och militära förhållningssätt. I jämförelse med Kongresspartiet bedöms en BJP-regering komma att:

- 1) *ha ett starkare fokus på att generera snabb ekonomisk tillväxt.* Genom att implementera Gujarat-modellen på nationell nivå hoppas BJP få Indien att återgå till en tillväxttakt om minst 8 % per år. En BJP-regering skulle innebära att det nehruvianska inflytandet på den ekonomiska politiken minskar ytterligare.
- 2) *betona hindunationalistiska värden och idéer.* Trots att BJP verkar ha blivit mer moderat och pragmatiskt över tid har partiet kvar sin hindunationalistiska agenda. BJP har djupa rötter i ideologiskt drivna hindunationalistiska rörelser på högerkanten. Skulle *hindutva*-ideologin implementeras till fullo är den pluralism och tolerans som kännetecknat Indien i fara. Det skulle också kunna leda till sociala spänningar och ökat våld mellan hinduer och muslimer.
- 3) *företräda en mer resolut militär hållning.* BJP har historiskt betonat vikten av ett starkt försvar och betydelsen av det militära maktmedlet. Indien måste visa sig starkt om Pakistan understödjer terrorism i Indien eller om Kina

överträder den gemensamma landgränsen. Överdriven återhållsamhet tjänar inte Indiens intressen.

På en övergripande strategisk nivå verkar emellertid BJP stå Kongresspartiet relativt nära. Vi bör således kunna förvänta oss att Indien fortsätter att modernisera sin militärmakt i snabb takt, i synnerhet på det marina området. Den marina militärstrategin väntas fortsatt vara offensiv medan den nukleära avskräckningsförmågan kommer att stärkas. Handeln med och det ekonomiska beroendet av omvärlden kommer sannolikt att fortsätta att öka. Strategin att balansera Kina genom att stärka militärstrategiska band till stater i Asien förväntas också fortsätta. De ekonomiska och militära relationerna till USA har goda möjligheter att fördjupas, samtidigt som Indien sannolikt också kommer sträva efter att ha nära relationer till Ryssland. Mer av "business as usual" snarare än drastiska storstrategiska förändringar är därför troligen att vänta om BJP övertar regeringsmakten i Indien efter valet i maj 2014.

Indiens strategiska inriktning och faktiska politik under en BJP/Modi-administration skulle potentiellt kunna förändras som ett resultat av omvärldens agerande. I västerländska länder finns betydande kritik av BJP:s ideologi såväl som misstro gentemot Modi. The Economist valde exempelvis att inte ge stöd till Modis kandidatur som premiärminister på grund av hans tvivelaktiga bakgrund och attityd gentemot Indiens muslimer. Detta trots att The Economist föredrar Modis ekonomiska politik framför Kongresspartiets.⁸⁰ Vidare riskerar en Modi-administration att generera negativa reaktioner i "den muslimska världen" – framför allt i Pakistan.

Många stater har dock starka intressen av att ha goda relationer med Indien, oavsett om Narendra Modi, Rahul Gandhi eller någon annan blir premiärminister. Stater i Asien, som t ex Japan och Kina, har inte haft några problem med att ha Modi på besök eller göra affärer i Gujarat. Ryssland har vidare aldrig brytt sig om kulören på den indiska regeringen eller Indiens inrikespolitik så länge relationerna mellan Moskva och New Delhi har varit goda. Västliga staters förändrade förhållningssätt till Modi de senaste

⁸⁰ The Economist, "Can anyone stop Narendra Modi?", 5 april 2014.

åren tyder på att många stater vinnlägger sig om att kunna ha goda relationer med Indien även om Modi blir premiärminister. USA ser Indien som en viktig strategisk partner med vilken man vill fördjupa sina ekonomiska och militära relationer, framför allt för att hantera Kinas växande militära makt och politiska inflytande. Obama-administrationen lägger stor vikt vid Indien i den s k ombalansering till Asien; Obama talar uttryckligen om att understödja "India's rise" och beskriver relationen mellan USA och Indien som "one of the defining partnerships of the 21st century".⁸¹

Mycket tyder således på att staters ekonomiska och strategiska intressen av att stå på god fot med den framväxande stormakten Indien kommer att övertrumfa kritiken mot BJP:s ideologi och skepsisen mot Modi som premiärminister. På motsvarande sätt har Indien intresse av att fördjupa de ekonomiska och militärstrategiska banden med omvärlden, bland annat med väst. Till följd av Indiens beroende av omvärlden skulle således västliga stater potentiellt kunna verka modererande på den kommande indiska regeringens agerande i känsliga frågor som t ex gäller tempelbyggnation och respekt för minoriteters rättigheter.

⁸¹ Barack Obama, "Remarks by the President to the Joint Session of the Indian Parliament in New Delhi, India" *The White House*, 8 november 2010.

Litteraturförteckning

Bajpai, Kanti. "Indian Strategic Culture" in Michael R. Chambers, ed., *South Asia in 2020: Future Strategic Balances and Alliances*, Strategic Studies Institute, U.S. Army War College, 2002.

Banerji, Annie. "Maya Kodnani gets 28 years for Naroda Patiya massacre", *Reuters*, 31 augusti 2012.

Baru, Sanjaya. *Strategic Consequences of India's Economic Performance*. New Delhi: Academic Foundation, 2006.

Bhagwati, Jagdish, och Arvind Panagariya. *Why Growth Matters: How Economic Growth in India Reduced Poverty and the Lessons for Other Developing Countries*. New York: PublicAffairs, 2013.

Bharatiya Janata Party. "BJP Election Manifesto 2014: Ek Bharat - Shreshtha Bharat"; bjpelectionmanifesto.com/pdf/manifesto2014.pdf.

Bharatiya Janata Party, webbplats; www.bjp.org.

Chopra, Shaili och Jay Mazoomdaar, "BJP-Congress: Mirror Masks", *Tehelka*, 48:10, 30 november 2013. CNN-IBN-Lokniti-CSDS, "National tracker: Modi-powered NDA may get 234-246 seats, UPA 111-123", ibnlive.in.com/news/national-tracker-modipowered-nda-may-get-234246-seats-upa-111123/462610-81.html.

CNN-IBN, "Gujarat overcame calamity to become petrochemical hub: Modi", 12 mars 2012.

Cohen, Stephen P. "India: Emerging Power". Washington: Brookings, 2001.

Cohen, Stephen P. och Sunil Dasgupta. "Arming without Aiming: India's military modernization". Washington: Brookings, 2010.

Deutsche Bank Research. "The Middle Class in India: Issues and opportunities", 15 februari 2010.

Dhaka Tribune, "Modi: Bangladeshis must be sent back", 22 februari 2014.

DNA, "Ram Mandir is non-negotiable, says Murli Manohar Joshi", 19 oktober 2013.

DNA, "VK Singh joins BJP, says it is the only 'nationalist' party", 1 mars 2014.

Dreze, Jean, och Amartya Sen. *An Uncertain Glory: India and its Contradictions*. London: Allen Lane, 2013. Dreze, Jean and Amartya Sen. "Putting Growth in Its Place: It has to be but a means to development, not an end in itself", Outlook, 14 november 2011.

Engineer, Asghar Ali. "The Gujarat Carnage" in Ian Talbot, ed, *The Deadly Embrace: Religion, Politics and Violence in India and Pakistan 1947-2002*. Oxford, New York: Oxford University Press, 2007.

Ganguly, Sumit, and Manjeet S. Pardesi. "Explaining Sixty Years of India's Foreign Policy", *India Review*, 8:1, 2009.

Garretson, Peter A. "Tanham in Retrospect: 18 Years of Evolution in Indian Strategic Culture", 22 januari 2013, *South Asia Journal*, januari 2013.

Guha, Ramachandra. *India after Gandhi: The History of the World's Largest Democracy*. London: Macmillan, 2007.

Hindustan Times, "Nancy Powell meets Modi, US ends 9-yr old boycott", 13 februari 2013.

Holmes, James R. "India Has a Strategic Culture", *the Diplomat*, 19 april 2013.

India's Integrated Headquarters, Ministry of Defence (Navy). *Freedom to use the Seas: India's Maritime Military Strategy*. New Delhi, 2007.

Indian National Congress. *Your voice, our pledge: Lok sabha election 2014 manifesto*.

India Express, "Narendra Modi for more FDI in defence production", 8 april 2013.

India Today, "Atal Bihari Vajpayee worshipped both Shakti and Shanti, says Modi", 19 oktober 2013.

Jaffrelot, Christophe. *The Hindu Nationalist Movement in India*. Columbia University Press, 1998.

Jha, Prasant. "BJP offer of 'natural home' for Hindu refugees triggers debate", *Hindustan Times*, 9 april 2014.

Jones, Rodney W. *India's strategic culture*. US Defense Threat Reduction Agency, 2006.

NDTV Forecast: www.ndtv.com/elections/live-blog/show/the-final-word-india-s-biggest-opinion-poll-495290.

Khulnani, Sunil et al. *Non-Alignment 2.0: A Foreign and Strategic Policy for India in the Twenty First Century*, 2012.

Majmundar, Diptosh. "'Narendra Modi-is-an-OBC' campaign picks up in Bihar, but lacks steam in neighbouring UP", *DNA*, 27 juni 2013.

Malone, David M. *Does the Elephant Dance? Contemporary Indian Foreign Policy*. Oxford: Oxford University Press, 2011.

Menon, Shivshankar. "India has a unique strategic culture and diplomatic style" Ministry of External Affairs of India", December 2013.

Menon, Shivshankar. "K. Subrahmanyam and India's Strategic Culture", *National Maritime Foundation*, 19 januari 2012.

Menon, Shivshankar. "Speaking Notes at Workshop on Kautilya - Kautilya Today", IDSA, 18 oktober 2012.

Menon, Shivshankar. "Address by National Security Advisor Shiv Shankar Menon on Strategic Culture and IR Studies in India at the 3rd International Studies Convention held at JNU Convention Centre, New Delhi", *Ministry of External Affairs, Government of India*, 11 december 2013.

Mitra, Subrata K. *Politics in India: Structure, process and policy*. London och New York: Routledge, 2011.

Metcalf, Thomas R. *Ideologies of the Raj*. Cambridge: Cambridge University Press, 1995.

Miglani, Sanjeev. "If Narendra Modi wins election, expect tougher foreign policy", *Live mint & Wall Street Journal*, 31 mars 2014.

Mohan, C. Raja. *Samudra Manthan: Sino-Indian Rivalry in the Indo-Pacific*. Washington: Carnegie Endowment for International Peace, 2012.

Mukherjee, Rohan, and David M. Malone. "Indian foreign policy and contemporary security challenges", *International Affairs*, 87:1, 2001.

Nanda, Prashant K. "Indians can dominate workforce of future, but may lack the skills", *Live Mint and Wall Street Journal*, 14 juni 2014.

Narendra Modis webbplats; www.narendramodi.in.

Narang, Vipin & Paul Staniland. "Institutions and Worldviews in Indian Foreign Security Policy", *India Review*, 11:2, 2012.

Nelson, Dean. "British MPs invite Narendra Modi to speak at Westminster", *The Telegraph*, 14 augusti 2013.

Obama, Barack. "Remarks by the President to the Joint Session of the Indian Parliament in New Delhi, India" *The White House*, 8 november 2010.

Panagariya, Arvind. *India: the Emerging Giant*. New York: Oxford University Press, 2008.

Panda, Ankit. Narendra Modi's Foreign Policy, *The Diplomat*, 5 november 2013.

Pant, Harsh V. "India-Russia Ties and India's Strategic Culture: Dominance of a Realist Worldview", *India Review*, 12:1, 2013.

Rajadhyaksha, Niranjana. "Gandhi vs Modi is actually Sen vs Bhagwati", *Live mint & Wall Street Journal*, 10 juli 2010.

Rothermund, Dietmar. *India: The Rise of an Asian Giant*. New Haven, London: Yale University Press, 2008.

Schofield, Victoria. *Kashmir in Conflict: India, Pakistan and the Unending War*. London, I.B. Tauris, 2010.

Scott, David. "India's 'Extended neighborhood' concept: Power projection for a Rising Power", *India Review*, 8:2, 2009.

Scott, David. "Imperatives of India as an emerging player in Pacific Asia". *International Studies*, 44:2, 2007.

Sharma, Mihir S. "There is nothing to panic about growth: Amartya Sen", *Business Standard*, 24 juli 2013.

Sharma, Shantanu Nandan, "Japanese companies line up to invest in Gujarat", *The Economic Times*, 29 juni 2012.use, 8 november 2010.

Sreedathan, G. "Sangh may turn heat on Modi to toe swadeshi line", *Business Standard*, 27 januari 2014.

Talbot, Ian, ed. *The Deadly Embrace: Religion, Politics and Violence in India and Pakistan 1947-2002*. Oxford, New York: Oxford University Press, 2007.

Tanham, George K. *Indian Strategic Thought: An interpretative Essay*. Santa Monica: RAND, 1992.

Tharoor, Shashi. *Pax Indica: India and the World of the 21st Century*. New Delhi: Penguin Books, 2012.

The Economist. "Can India become a great power?", 30 mars 2013.

The Economist, "Can anyone stop Narendra Modi?", 5 april 2014.

The Hindu. "SIT finds no proof against Modi, says court", 11 april 2012.

The Hindu, "No guilty feeling about Gujarat riots, says Modi", 13 juli 2013.

The Times of India, "Former Army chief General VK Singh to join BJP on Saturday", 27 februari, 2014.

The Times of India, "Homosexuality not natural, won't back it: BJP chief", 15 december 2013.

The Times of India, "No entry for Modi into US: visa denied", 18 mars 2005.

The Times of India, "Narendra Modi a person of great prominence, want to know his views: European Union", 17 januari 2014.

The Times of India, "Now, Australia invites Narendra Modi", 16 augusti 2013.

The Times of India, "Modi in Arunachal: China should shed expansionist mindset", 22 februari 2014.

The World Bank, data.worldbank.org.

Tripathi, Ashish. "Amit Shah visits Ayodhya, vows to build grand Ram temple", *The Times of India*, 6 juni 2013.

Varadarajan, Siddharth, ed. *Gujarat: The Making of a Tragedy*. New Delhi: Penguin Books, 2002.

Wharton University of Pennsylvania. "Diamonds Are Not Forever: Industry Moves from Israel to India", 20 april 2011.

Wolpert, Stanley. *India and Pakistan: Continued Conflict or Cooperation?* London: University of California Press, 2010.

Denna rapport analyserar vad det skulle kunna innebära för Indiens utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik samt för dess ekonomiska utveckling och interna stabilitet om hindunationalistiska BJP övertar regeringsmakten. Perspektiv och skiften inom Indiens strategiska kultur diskuteras ingående liksom skillnader och likheter mellan BJP:s och Kongresspartiets inriktningar och politik. I centrum för valrörelsen står BJP:s premiärministerkandidat Narendra Modi, som av sina anhängare ses som den indiska ekonomins frälsare medan kritiker beskriver honom som en hinduextremist. Rapporten diskuterar Modis bakgrund och uppfattningar i frågor av central betydelse för Indiens strategiska utveckling.